

Brüssel, 21. detsember 2017
(OR. en)

15965/17

Institutsioonidevaheline
dokument:
2017/0354 (COD)

COMPET 897
ECO 82
MI 991
ENT 279
CONSOM 411
GAF 52
AGRI 712
CODEC 2137
IA 229

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	20. detsember 2017
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2017) 796 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate kaupade vastastikuse tunnustamise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2017) 796 final.

Lisatud: COM(2017) 796 final

Brüssel, 19.12.2017
COM(2017) 796 final

2017/0354 (COD)

KAUPADE PAKETT

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate kaupade vastastikuse tunnustamise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

{SWD(2017) 471 final} - {SWD(2017) 472 final} - {SWD(2017) 475 final} -
{SWD(2017) 476 final} - {SWD(2017) 477 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANeku TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Tugevdatud ja õiglasema ühtse turu väljakujundamine on üks Euroopa Komisjoni peamisi poliitilisi prioriteete¹. 28. oktoobril 2015 vastu võetud ühtse turu strateegia „Ühtse turu täiustamine: rohkem võimalusi inimestele ja ettevõtetele“² järgimine ja rakendamine on üks komisjoni 2017. aasta tööprogrammis³ sätestatud põhieesmäärke.

Kaupade vaba liikumine on ühtsel turul kõigest neljast põhivabadusest kõige arenenum ning selle arvele langeb ligikaudu 25 % ELi SKPst ja 75 % ELi-sisese kaubandusest. ELi osakaal maailma kaubavahetuses on umbes üks kuuendik. ELi liikmesriikide vahelise kaubavahetuse (ELi-sisene kaubandus) väärtuseks 2016. aastal hinnati 3 110 miljardit eurot⁴. Tugeva ja õiglase Euroopa ühtse turu tagamiseks tuleb siiski veel tööd teha. Valdkondades, kus puuduvad ühtsed eeskirjad, ei kohaldata alati vastastikuse tunnustamise põhimõtet. Komisjoni 2017. aasta tööprogrammis välja kuulutatud kaupade paketi kavatsetakse see oluline probleem vastastikuse tunnustamise alase algatuse abil lahendada.

Vastastikune tunnustamine on kaupade ühtse turu nõuetekohaseks toimimiseks väga oluline. Kui spetsiaalseid ELi õigusakte ei ole kehtestatud, on liikmesriikidel vabadus kehtestada siseriiklikud õigusnormid, milles nähakse ette nõuded, millele tooted peavad vastama. Sellised siseriiklikud nõuded võivad kehtida paralleelselt mitmes liikmesriigis, ent kui need nõuded on erinevad, võivad need tekitada ELi-sisese kaubanduses tõkkeid. Vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaselt ei tohiks ühes liikmesriigis seaduslikult turustatav kaup olla teises liikmesriigis keelatud, välja arvatud juhul, kui sellel teisel liikmesriigil on mõjuvad põhjused selle kauba müügi keelamiseks või piiramiseks. Vastastikust tunnustamist kohaldatakse toodete suhtes, mis ei ole hõlmatud või on vaid osaliselt hõlmatud liidu ühtlustamisõigusaktidega, nagu mitmesugused tarbekaupad (tekstiiltooted, jalanõud, lastetarbed, ehted, lauanõud või mööbel).

Määruse (EÜ) nr 764/2008⁵ (edaspidi „määrus“) vastuvõtmine oli osa reaktsioonist⁶ vastastikuse tunnustamise põhimõtte viletsale kohaldamisele kaupade suhtes. Selle põhjuseks oli vähene teadlikkus sellest põhimõttest, õiguslik ebakindlus selle põhimõtte kohaldamisel ja riikide ametiasutuste vahelise halduskoostöö puudumine. Määruse põhieesmärk oli kehtestada menetlusraamistik, millega viia miinimumini võimalus, et liikmesriikide tehniliste eeskirjadega tekitatakse ebaseaduslikke tõkkeid⁷.

2013. aasta detsembris vastu võetud konkurentsivõime nõukogu järeldustes ühtse turu poliitika kohta⁸ on märgitud, et parandamiseks ettevõtjate ja tarbijate jaoks ühtsel turul raamtingimusi, tuleks otstarbekalt kasutada kõiki asjakohaseid vahendeid, sealhulgas

¹ Jean-Claude Junckeri avakõne Euroopa Parlamendi täiskogu istungil 15. juulil 2014 „Euroopa uus algus: minu tegevuskava töökohtade loomiseks ning majanduskasvu, õigluse ja demokraatlike muutuste tagamiseks“ (poliitilised suunised järgmisele Euroopa Komisjonile), http://ec.europa.eu/about/juncker-commission/priorities/index_en.htm.

² Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ühtse turu täiustamine: rohkem võimalusi inimestele ja ettevõtetele“ (COM(2015) 550/2).

³ COM(2016) 710 final, http://ec.europa.eu/atwork/key-documents/index_et.htm.

⁴ Allikas: Eurostat.

⁵ COM(2014) 910 final, http://ec.europa.eu/atwork/pdf/cwp_2015_et.pdf.

⁶ Vastastikuse tunnustamise põhimõtet võimaldavad nõuetekohaselt kohaldada ka mitu muud vahendit, nagu vastastikuse tunnustamise klausel ning ELi toimimise lepingu artiklitega 34–36 seotud kaebused ja rikkumised. Lisateavet leiab hindamisaruandest.

⁷ Vt hindamisaruanne.

⁸ 2.–3. detsembril 2013 Brüsselis toimunud konkurentsivõime nõukogu istungil vastu võetud järeldused ühtse turu poliitika kohta, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/intm/139846.pdf.

ühtlustamist ja vastastikust tunnustamist. Seepärast kutsuti komisjoni üles teatama nõukogule sektoritest ja turgudest, kus vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamine on majanduslikult kõige kasulikum, ent kus selle toimimine on jätkuvalt ebapiisav või probleemne. 2015. aasta veebruari järeldustes ühtse turu poliitika kohta⁹ kutsus konkurentsivõime nõukogu komisjoni üles kandma hoolt selle eest, et vastastikuse tunnustamise põhimõtte toimiks tõhusalt, ja esitama selle kohta vajaduse korral ettepanekuid.

Kuna esines märke sellest, et kõnealune põhimõtte ei pruugi toimida optimaalselt, ja võttes arvesse nõukogu taotlust, korraldati vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise välishindamine¹⁰. Sellele tuginedes hindas komisjon vastastikuse tunnustamise toimimist hinnates (õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) raames) ka määruse toimimist, et saada täielik ülevaade tõketest, mis ei lase vastastikusel tunnustamisel optimaalselt toimida.

Hindamise käigus jõuti järeldusele, et vastastikune tunnustamine ei toimi nii nagu peaks ning et kõnealuse põhimõtte ja määruse mõju püstitatud eesmärkide saavutamisel ehk teadlikkuse, õiguskindluse ja halduskoostöö suurendamisel on piiratud.

Käesoleva algatuse koostamisel on lähtutud hindamise järeldustest. Algatuse üldeesmärk on saavutada suurema ja parema vastastikuse tunnustamise kaudu tugevdatud ja õiglasem kaupade ühtne turg.

Erieesmärk on parandada vastastikuse tunnustamise toimimist, milleks on kavandatud mitu kaugeleulatuvat meetet. Selliste meetmete eesmärk on tagada vastastikuse tunnustamise põhimõttest tulenevate olemasolevate õiguste ja kohustuste järgimine. Praktikas tähendab see seda, et liikmesriigid saavad jätkuvalt kaitsta oma õiguspäraseid avaliku poliitika eesmärke ja piirata kaupade turustamist, isegi kui kaupu mujal seaduslikult turustatakse, kui nende otsus on põhjendatud ja proportsionaalne.

Esiteks, vastastikuse tunnustamise kohaldamisala selgitamine, mille käigus määratakse selgelt kindlaks, millal vastastikust tunnustamist kohaldatakse, suurendab ettevõtjate ja riikide ametiasutuste jaoks õiguskindlust küsimuses, millal vastastikuse tunnustamise põhimõtet saab kasutada.

Teiseks, ettevõtja kinnituse kasutuselevõtt hõlbustamiseks selle tõendamist, et toodet juba turustatakse seaduslikult, ja probleemide lahendamise süsteemi rakendamine tegelemaks turulepääsu keelavate või piiravate otsustega, suurendab õiguskindlust vastastikuse tunnustamise kohaldamisel ja lihtsustab selle põhimõtte kohaldamist ettevõtjate seas; tänu sellele teavad nii ettevõtjad kui ka riikide ametiasutused, mida saab mõistlikult eeldada, kui kohaldatakse või peaks kohaldatama vastastikust tunnustamist.

Kolmandaks, halduskoostöö sisseseadmine ja IT-vahendi kasutuselevõtt suurendab riikide ametiasutuste vahelist teabevahetust, koostööd ja vastastikust usaldust ning seega hõlbustab vastastikuse tunnustamise toimimist.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

- (a) Direktiiv (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord¹¹

⁹ 2.–3. märtsil 2015 Brüsselis toimunud konkurentsivõime nõukogu istungil vastu võetud järeldused ühtse turu poliitika kohta, <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=ET&f=ST%206197%202015%20INIT>.

¹⁰ Euroopa Komisjoni tellitud uuring „Evaluation of the application of the principle of mutual recognition in the field of goods“, ENTR/172/PP/2012/FC – LOT 4, mille tegi ajavahemikus 2014. aasta aprillist 2015. aasta maini Technopolis Group, http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/free-movement-sectors/mutual-recognition/index_et.htm.

¹¹ ELT L 241, 17.9.2015, lk 1.

Direktiiv aitab tagada suurema ja parema vastastikuse tunnustamise, kuna selles nõutakse, et liikmesriigid teavitaksid komisjoni ja üksteist igast toodete tehniliste eeskirjade eelnõust, enne kui see liikmesriigi õiguses vastu võetakse. See aitab enne tehniliste eeskirjade vastuvõtmist ära hoida tehnilistes eeskirjades väljenduvate uute kaubandustõkete tekke, võimaldades komisjonil ja liikmesriikidel kontrollida, et tehniline eeskiri on kooskõlas liidu õigusega. Käesoleval algatusel on teistsugune, täiendav eesmärk. Sellega kehtestatakse parandusmeetmed selle tagamiseks, et eeskirja, kui see kord jõustub, kohaldatakse iga juhtumi puhul nõuetekohaselt, austades vastastikuse tunnustamise põhimõtet.

(b) Direktiiv 2001/95/EÜ üldise tooteohutuse kohta¹²

Direktiiviga tagatakse, et ELi turule viidavad tooted on ohutud. Seda kohaldatakse ühtlustamata tarbekaupade suhtes. Käesolevat määruse eelnõu kohaldatakse samuti ühtlustamata valdkonnas, kuid selles käsitletakse olukordi, kus liikmesriigi pädev asutus kavatseb keelata mõnes teises liikmesriigis seaduslikult turustatava ühtlustamata tarbekauba turustamise või kasutamise mõnel muul põhjusel kui oht tarbijate tervisele ja ohutusele. Nii on see näiteks juhul, kui toodet ei lubata turustada põhjustel, mis on seotud toote nimetuse, suuruse, koostise või pakendiga, või põhjustel, mis on seotud keskkonnaga.

(c) Määrus (EL) nr 305/2011 ehitustoodete kohta¹³

Määrusega luuakse ehitustoodete kontaktpunktid, et anda teavet ehitustööde ja -toodete suhtes kohaldatavate sätete kohta. Käesoleva algatusega täiendatakse sidusalt kõnealuseid kontaktpunkte. Mitmes liikmesriigis on ehitustoodete kontaktpunktid ja toodete kontaktpunktid ühendatud, et ettevõtjatel oleks üks ühtne kontaktpunkt. Käesolev algatus ei takista sellist ühendamist ka tulevikus.

(d) Võrgustik SOLVIT¹⁴

SOLVIT on teenus, mida pakuvad asjaomased ELi liikmesriikide ning Islandi, Liechtensteini ja Norra haldusasutused. Selle kaudu aidatakse ettevõtjat, kui mõne teise liikmesriigi ametiasutus rikub tema õigusi, püüdes leida lahenduse kümne nädala jooksul. Seega võivad ettevõtjad kasutada SOLVITit vastastikuse tunnustamise põhimõtte alusel kohtumenetluse alternatiivina, kui nad seisavad silmitsi riigi ametiasutuse otsusega, millega keelatakse turulepääs või piiratakse seda. Käesolev algatus tugineb SOLVITi võrgustikule ja hiljuti vastu võetud SOLVITi tugevdamise tegevuskavale¹⁵. Sellega täiustatakse olemasolevat mehhanismi kaupade valdkonnas, et hõlbustada turulepääsu keelavate või piiravate haldusotsuste vaidlustamist vastastikuse tunnustamise põhimõtte alusel.

(e) ELi ühtlustamisõigusaktid

ELi ühtlustamisõigusaktid ja vastastikune tunnustamine on täielikult vastastikku täiendavad. Kaupade vaba liikumine siseturul on tagatud tooteid käsitlevate ELi ühtsete eeskirjade (ELi ühtlustamisõigusaktid) ja vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kaudu. ELi ühtlustamisõigusaktides on sätestatud ühised nõuded selle kohta, kuidas toodet tuleb toota. Iga toote ja tooteaspekti hõlmamine ELi ühtlustamisõigusaktidega ei ole aga ei teostatav ega ka soovitatav. See kulukas ja aeganõudev protsess, kus tuleb leida tasakaal eri lähenemisviiside vahel, tuleks jätta nende toodete ja tooteaspektide jaoks, mille puhul esineb ühtsel turul vaba liikumist takistavaid märkimisväärsed tõkkeid, mida ei ole võimalik muul viisil kaotada. Kui

¹² EÜT L 11, 15.1.2002, lk 47.

¹³ ELT L 88, 4.4.2011, lk 5.

¹⁴ http://ec.europa.eu/solvit/what-is-solvit/index_et.htm.

¹⁵ COM(2017) 255 final.

ühtsed ELi eeskirjad puuduvad või kui tooted on hõlmatud nendega vaid osaliselt, on liikmesriikidel vabadus võtta vastu riiklikke tehnilisi eeskirju, milles sätestatakse nõuded, mis tuleb täita muu hulgas seoses toodete nimetuse, vormi, suuruse, märgistamise ja pakendamisega. Käesoleva algatusega tagatakse, et liikmesriigid järgiksid seda tehes ELi toimimise lepingu artikleid 34 ja 36 ning eelkõige vastastikuse tunnustamise põhimõtet.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Vastastikuse tunnustamise seisukohast on olulised järgmised käimasolevad/kavandatud ELi tasandi algatused:

- (a) ühtne digivärv,¹⁶ mille eesmärk on parandada ettevõtjatele ja kodanikele olulise teabe, abiteenuste ja menetluste veebis kättesaadavust, kvaliteeti ja leitavust;
- (b) SOLVITi tugevdamise tegevuskava¹⁷.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käesolev määrus põhineb ELi toimimise lepingu artikli 114 lõikel 1, milles käsitletakse siseturu rajamist ja toimimist ning milles on sätestatud, et nii õigus- kui ka haldusnormide ühtlustamiseks liikmesriikides võib võtta meetmeid, mille eesmärk on siseturu rajamine ja selle toimimine. Käesoleva määruse eesmärk on kehtestada eeskirjad ja menetlused selle tagamiseks, et teises liikmesriigis seaduslikult turustatavatel toodetel võimaldatakse vabalt liikuda, austades igati vastastikuse tunnustamise põhimõtet. Määrusega ei piirata liikmesriikide regulatiivset autonoomiat ühtlustamata kaupade valdkonnas.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Vastastikust tunnustamist kohaldatakse vaid piiriüleses olukorras, kui ettevõtja soovib turustada liikmesriigis toodet, mida mõnes teises liikmesriigis juba seaduslikult turustatakse. Vaid liikmesriikide võetavate meetmetega ei ole võimalik lahendada probleeme, mis on seotud vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamisega ühtsel turul. Et kõnealuse põhimõtte kohaldamine oleks tõhus, peab see põhinema ühistel lahendustel, mida rakendavad ühtmoodi kõik riikide ametiasutused. Vaid selliste ühiste menetluste abil saab tagada, et riikide ametiasutused kohaldavad kõnealust põhimõtet ühetaoliselt, võimaldades sellega ettevõtjatel kogeda võrdset kohtlemist olenemata riigist, kus nad püüavad oma toodet turustada. Kui vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise menetluslikud aspektid jäetaks iga liikmesriigi otsustada, kõnealune põhimõte nõrgeneks, lagunedes 28 erinevaks ja võimalik, et ka omavahel vastuolus olevaks menetluseks. Seepärast on ELi meetmed kõnealuse põhimõtte tõhusa kohaldamise tagamiseks nii asjakohased kui ka põhjendatud. ELil on kohus tegutseda, et tagada kaupade ühtse turu toimimine. ELi toimimise lepingu artikli 26 lõike 2 kohaselt hõlmab siseturg sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine vastavalt aluslepingute sätetele. Keeld kohaldada meetmeid, millel on samaväärne toime kaupade suhtes kohaldatavate koguselistel impordipiirangutega, on üks ELi toimimise lepingu peamisi põhimõtteid (artiklid 34–36).

¹⁶ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse ühtne digivärv teabe ja menetluste ning abi- ja probleemilahendamisteenuste pakkumiseks ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (COM(2017) 256).

¹⁷ COM(2017) 255.

- **Proportsionaalsus**

Käesoleva ettepanekuga tagatakse hoolikalt tasakaal ühelt poolt regulatiivse autonoomia vahel, mis on liikmesriikidel kaitse kehtestamiseks tasandil, mida nad peavad vajalikuks õigustatud avalike huvide saavutamiseks, ja teiselt poolt vajaduse vahel kõrvaldada kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklitega 34–36 allesjäänud tõkked, mis takistavad teistes liikmesriikides seaduslikult turustatavate kaupade vaba liikumist.

Ettepanekuga ettenähtud meetmed ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik tuvastatud probleemide lahendamiseks ja püstitatud eesmärkide saavutamiseks. Komisjoni ja liikmesriikide prognoositavaid kulusid peetakse vastuvõetavaks ning neid tasakaalustab ettevõtjate kulude kokkuvõtte ning ettevõtjatele, tarbijatele ja liikmesriikidele kaasnev kasu.

- **Vahendi valik**

Käesolev määrus põhineb ELi toimimise lepingu artiklil 114. Määrus sisaldab kaupade ühtse turu toimimise parandamiseks sätteid, milles on kehtestatud liikmesriikide pädevatele asutustele ja ettevõtjatele eeskirjad ja menetlused, et tagada teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate kaupade tõrgeteta vaba liikumine.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Hinnates vastastikuse tunnustamise toimimist kaupade valdkonnas, st vastastikuse tunnustamise põhimõtet ja vastastikuse tunnustamise määrust, vaadeldi, mil määral on vastastikuse tunnustamisega saavutatud selle algsed tulemuslikkuse, tõhususe, asjakohasuse, sidususe ja ELi lisaväärtuse osas seatud eesmärgid. Järeldustest on näha, et kaupade valdkonnas on vastastikune tunnustamine endiselt asjakohane ja sellega võidakse luua ELi jaoks lisaväärtust. See annab võimaluse turustada teistes liikmesriikides tooteid, mida mujal juba seaduslikult turustatakse. Paraku ei toimi vastastikuse tunnustamise põhimõte hästi. Enamik ettevõtjatest, kes soovivad müüa tooteid mõnes teises liikmesriigis, kontrollivad asjaomases liikmesriigis kohaldatavaid eeskirju ning kui need eeskirjad ei lase neil toodet müüa, ei jää nad lootma vastastikuse tunnustamise põhimõttele, vaid enamik neist kohandab toodet vastavalt nendele eeskirjadele. Kui ettevõtjad püüavad tugineda vastastikuse tunnustamise põhimõttele, juhtub sageli, et riikide ametiasutused keelavad asjaomaste toodete turulepääsu. Mis puudutab määrust, mis võeti vastu vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise hõlbustamiseks, siis üldiselt näitas hindamine, et vaid üksikute ettevõtjate meelest on toodete müümine teistes liikmesriikides pärast määruse jõustumist lihtsam. Määruse mõju seatud eesmärkidele oli mõõdukas, eelkõige põhjusel, et sellega kehtestatud menetlusnõuded osutasid vastastikuse tunnustamise põhimõtte lihtsa, usaldusväärse ja kasutajakeskse kohaldamise tagamiseks ebapiisavaks. Samuti oli piiratud selle mõju vastastikuse tunnustamise alase teadlikkuse suurendamisele.

Tulemuslikkus

Hoolimata vastastikuse tunnustamise põhimõtte olemasolust ja määruse vastuvõtmisest on kaupade vaba liikumine ühtlustamata valdkonnas endiselt probleemne, eeskätt teadlikkuse ja teadmiste, õiguskindluse ning riikide ametiasutuste vahelise usalduse ja koostöö puudumise tõttu. Ettevõtjad seisavad turulepääsul jätkuvalt silmitsi raskustega, isegi kui nende tooteid teistes liikmesriikides juba seaduslikult turustatakse. Seetõttu nad sageli kohandavad oma tooteid või loobuvad sisenemast uuele turule. Sidusrühmadega konsulteerimisel ilmnes, et

teadlikkus vastastikusest tunnustamisest on aastate jooksul suurenenud, kuid mitte piisavalt. Kõik sidusrühmad leiavad ühtmoodi, et teadlikkust tuleks suurendada ja et see peaks olema üks komisjoni peamisi prioriteete. Õiguskindluse puudumine vastastikuse tunnustamise kasutamisel on endiselt väga suur ühtlustamata toodete vaba liikumist takistav tõke ning üks peamisi põhjuseid, miks ettevõtjad ja riikide ametiasutused on vastastikuse tunnustamise suhtes tõrksad. Seoses halduskoostööga näitas hindamine, et seda tuleb vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise hõlbustamiseks veelgi tõhustada.

Tõhusus

Konsulteriti asjakohaste sidusrühmadega, et hinnata, kuivõrd on vastastikuse tunnustamise põhimõtte ja määruse kasutamisel tekkivad kulud proportsionaalsed saavutatava kasuga. Mis puudutab kulusid, siis määrus tekitab riikide ametiasutustele vähe kulusid: toodete kontaktpunktide rakendamise ja toimimisega seotud kulud (7 417 – 47 450 eurot, aluseks üks täistööaja ekvivalent) ning teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate toodete hindamise kulud (420 000 eurot ühes sellises sektoris nagu väetiste sektor). Sidusrühmad pidasid neid kulusid keskmiseks. Peamised ettevõtjatel tekkivad kulud on tingitud pigem vastastikuse tunnustamise ebaõigest kohaldamisest. Neil tuleb kohandada oma tooteid ning dubleerida kontrole ja menetlusi (1 000 – 150 000 eurot toote ja turu kohta) või jäävad neil kasutamata võimalused (40 000 – 500 000 eurot toote ja turu kohta), sest nad on sunnitud uuele turule sisenemisest loobuma. Enamikku neist kuludest peeti oluliseks. Kulude ja kasu tasakaalu tajutakse üsna erinevalt. Kui riikide ametiasutused on üldjuhul nõus, et kulud on proportsionaalsed saadava kasuga, siis ettevõtjad enamasti ei nõustu sellega. Nende meelest on kulud märkimisväärsed, samas kui kasu ei saada.

Sidusus

Hindamise käigus ei ilmnenu mingit vastuolu vastastikuse tunnustamise ja muu ELi poliitika vahel, millega kujundatakse välja siseturgu ja hõlbustatakse kaupade vaba liikumist ELis. Vastastikuse tunnustamise põhimõtte ja määrus pigem täiendavad mitut selle valdkonna algatust, näiteks üldise tooteohutuse direktiivi 2001/95/EÜ,¹⁸ ühtse turu läbipaistvuse tagamise direktiivi (EL) 2015/1535, ehitustoodete määrust (EL) nr 305/2011, võrgustikku SOLVIT¹⁹ ja ELi ühtlustamisõigusakte, olles nendega igati kooskõlas.

Asjakohasus

Vastastikuse tunnustamise eesmärk on integreerida põhjalikult turud, austades sealjuures liikmesriikide mitmekesisust ja regulatiivset autonoomsust. Selles nähakse regulatiivset autonoomsust võimaldavat alternatiivi ühtlustamisele olukordades, kus ühtlustamine ei ole vajalik, põhjendatud või proportsionaalne. Lisaks on vastastikune tunnustamine eriti asjakohane innovatsiooni toetamisel. Uute innovaatiliste toodete valdkonnas puuduvad Euroopa ühtlustatud eeskirjad ja ettevõtjad peavad tuginema olemasolevatele riigi tasandil kohaldatavatele eeskirjadele/standarditele või isegi tulema toime ilma nendeta. Vastastikune tunnustamine on ainus võimalus ettevõtjatele, kes soovivad turustada uusi/innovaatilisi tooteid teistes liikmesriikides.

ELi lisaväärtus

¹⁸ EÜT L 001, 15.1.2002.

¹⁹ http://ec.europa.eu/solvit/what-is-solvit/index_et.htm.

Hindamisest nähtub, et sidusrühmade seas valitseb üldine üksmeel selles, et vastastikuse tunnustamisega luuakse ELi jaoks lisaväärtust. See annab võimaluse turustada teistes liikmeriikides tooteid, mida mujal juba seaduslikult turustatakse, säilitades samas liikmesriikide regulatiivse autonoomsuse ja mitmekesisuse. Üldtunnustatult on selle puhul seatud eesmärgid võimalik saavutada vaid siis, kui tegutsetakse ELi tasandil. Kogu konsultatsiooniprotsessi jooksul olid sidusrühmad peaaegu ühel meelel selles, et suurema ja parema vastastikuse tunnustamise saavutamiseks on vaja ELi õigusakti.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Vastastikuse tunnustamise nõuandekomitee liikmetel paluti anda oma viimastel koosolekutel 2. detsembril 2015 ja 25. oktoobril 2016 tagasisidet. Mõni esindaja ei olnud veendunud määruse täieliku läbivaatamisega kaasnevas kasus, samas kui kõik esindajad olid nõus, et mõni kohandus tuleb teha ja et paljud probleemid on võimalik lahendada pehme õiguse meetmete abil.

Avalik konsultatsioon kõikides ELi ametlikes keeltes on avaldatud portaali Europa konsultatsioonide veebisaidil. Konsultatsioon toimus 2016. aasta juunist septembrini. Avaliku konsultatsiooni käigus saadi **153 vastust**. Arvukalt olid esindatud ettevõtjad (91), järgnesid liikmesriikide ametiasutused (45) ja kodanikud (17). Konsultatsiooni tulemustest on näha, et ehkki teadlikkus vastastikusest tunnustamisest väideti olevat suur, oli lõviosa vastanute meelest endiselt vajalik seda suurendada. Vastastikuse tunnustamise toimimisega seoses nimetasid ettevõtjad suurima takistusena asjaolu, et puuduvad kiired meetmed liikmesriikide tehtud turulepääsu keelavate otsuste vaidlustamiseks, järgnes ebapiisav teabevahetus ametiasutuste seas. Mis puudutab vastastikuse tunnustamise alaseid komisjoni prioriteete, siis ettevõtjad peavad kõige olulisemaks tõhusaid õiguskaitsevahendeid, samas kui liikmesriikide ja kodanike meelest tuleks suurendada vastastikuse tunnustamise alast teadlikkust.

Avaliku konsultatsiooni täiendamiseks korraldas komisjon 17. juunil 2016 sidusrühmade konverentsi. Selle ürituse eesmärk oli selgitada välja vastastikuse tunnustamise toimimisega seotud põhiprobleemid ja võimalikud edasised sammud. Üritusel oli 144 osalejat, kes esindasid ettevõtjaid (62), riikide ametiasutusi (60) ja muid sidusrühmi (22), nagu tarbijaorganisatsioonid ja ametiühingud. Üldiselt toetasid osalejad vajadust parandada vastastikuse tunnustamise toimimist ja suurendada vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamisel õiguskindlust.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Komisjon ja välistöövõtjad korraldasid aastatel 2014–2016 suure hulga küsitlusi, konsultatsioone ja uuringuid, mis moodustavad usaldusväärse ekspertiarvamuste kogumi.

Vastastikuse tunnustamise põhimõtte toimimist uuriti 2014.–2015. aastal tehtud välishindamise raames. Probleemi ulatust ja komisjoni kavandatud eri valikuvariantide mõju vaadeldi uuringu käigus, mis tehti aastatel 2016–2017.

- **Mõju hindamine**

Käesoleva algatuse kohta tehti mõjuhindang. Sellest selgub, et toodetega, mille suhtes kohaldatakse vastastikust tunnustamist, kaubeldakse vähem. ELi-sisese ekspordi ja sisetarbimise võrdlemisel on näha, et ühtlustatud toodete puhul moodustab ELi-sisene eksport väärtuse poolest sisetarbimisest 55 %, samas kui ühtlustamata ja osaliselt ühtlustatud toodete puhul on see näitaja vaid 35 %. Selle põhjuseks on takistused, millega ettevõtjad seisavad silmitsi, kui nad püüavad müüa oma tooteid vastastikuse tunnustamise põhimõtte alusel. Ettevõtjate rahalised kulud, mis on põhjustatud vastastikuse tunnustamise puudumisest, on suured. Näiteks jäävad kulud, mis on seotud vajadusega kohandada tooteid kohaldatavatele

siseriiklikele eeskirjadele olukorras, kus vastastikusest tunnustamisest keeldutakse või kus seda turule sisenemisel ei kasutata, hinnanguliselt vahemikku 1 000 – 150 000 eurot toote ja turu kohta. Võimaluste kasutamata jätmise tõttu ehk kui ettevõtjad loobuvad toodete kohandamist nõudvate teistsuguste siseriiklike eeskirjade tõttu turule sisenemast, kaotatakse hinnanguliselt 10 000 – 500 000 eurot toote ja turu kohta. Euroopa Parlamendi jaoks tehtud uuringus²⁰ püüti hinnata seda, kui ulatuslik on mittetariifsete kaubandustõkete mõju siseturul. Selles jõuti järeldusele, et selliste tõkete vähendamise korral võiks ELi-sisene kaubandus suureneda aastas enam kui 100 miljardi euro võrra. Peale selle tegutses ajavahemikus 2008–2014 ühtlustamata sektorites ligikaudu 0,89 miljonit ettevõtjat, kes moodustasid enam kui 50 % tootmissektori aktiivsete ettevõtjate koguarvust. Ligikaudu 87 % ettevõtjatest on mikroettevõtjad. Vastavalt komisjoni 2014. aasta konkurentsivõime aruandele kaupleb vaid 14 % VKEdest ELis piiriüleselt, samas kui suurte tootmisettevõtete puhul on see näitaja 85,4 %.

Õiguskontrollikomitee esitas 7. aprillil 2017 mõjuhinna kohta positiivse arvamuse. Komitee leidis, et aruanne oli üldiselt hästi üles ehitatud, ning soovitas edasiseks täiustamiseks paremini selgitada valikuvariante ja seda, kuidas need praktikas toimivad. Samuti tuleks aruandes esitada selgemad järeldused selle kohta, kui ulatuslik on läbivaatamise eeldatava tulemuse mõju vastastikuse tunnustamise toimimisele kohapeal ja selle panus hästi toimivasse siseturгу. Lisaks tuleks selles paremini hinnata võimalusi lihtsustada haldust ja vähendada koormust. Positiivses arvamuses soovitatut arvesse võttes täiustati aruannet. Eelkõige selgitati paremini eri valikuvariante ja nende vahelist koostoimet. Aruandes kirjeldatakse üksikasjalikumalt, kuidas need variandid praktikas toimivad, keskendudes eeskätt sellele, millised on eelistatud variandi puhul tagajärjed turule. Samuti selgitatakse aruandes paremini seda, kuidas praegune regulatiivne koormus on põhjustatud vastastikuse tunnustamise mittetoimimisest, ja kirjeldatakse selgelt, kuidas eelistatud variandi rakendamisel see koormus väheneb. Kokkuvõtliku teabelehe ja õiguskontrollikomitee positiivse arvamuse leiab aadressilt XXXXX.

Lisaks variandile 1 (praeguse olukorra säilitamine) vaadeldi mõjuhinna järgmisi kavandatud poliitikavariante:

variant 2 – pehme õigus, et parandada vastastikuse tunnustamise toimimist (teadlikkuse suurendamine, koolitamine, ametnike vahetus jne);

variant 3 – minimaalsed muudatused määrusesse (EÜ) nr 764/2008 (haldusotsuste läbipaistvus, ELi standardite kasutamine, toodete kontaktpunktide rolli suurendamine);

variant 4 – ulatuslikud muudatused määrusesse (EÜ) nr 764/2008 (vabatahtlik vastavuskinnitus, probleemide lahendamise mehhanism ning tootekontaktpunktide tegevuse ja koostöö tõhustamine);

variant 5 – vabatahtlik eelneva loa taotlemine toote viimisel turule.

Poliitikavariant, mis oli seotud määruse kehtetuks tunnistamisega, ja poliitikavariant, milles nähti ette teatud tooteaspekte hõlmavate konkreetsete põhinõuete jaoks täiendavate ühtlustamismeetmete kavandamine, jäeti kõrvale juba varases etapis, nagu ka kolmanda isiku vastavuskinnituse kasutuselevõtt.

Eelistatud on variant 4 (ulatuslikud muudatused määrusesse (EÜ) nr 764/2008), mida täiendatakse variandiga 2 (pehme õiguse meetmed).

²⁰

The Cost of Non- Europe in the Single Market, 'Cecchini Revisited', An overview of the potential economic gains from further completion of the European Single Market, CoNE 1/2014, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/510981/EPRS_STU\(2014\)510981_REV1_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/510981/EPRS_STU(2014)510981_REV1_EN.pdf).

Varianti 2 (pehme õigus) toetasid kõik sidusrühmad, kuid nad pidasid seda tõhusaks üksnes siis, kui seda täiendatakse muude ulatuslike vahenditega.

Varianti 3 (minimaalsed muudatused määrusesse) pidasid liikmesriigid ja ettevõtjad tõenäoliselt tõhusaks, kuid vähemal määral kui muid variante.

Varianti 4 peeti poliitikaeesmärkide saavutamiseks ja ettevõtjate kulude vähendamiseks kõige tõhusamaks.

Sidusrühmad olid üksmeelel, et variandiga 5 (vabatahtlik eelneva loa taotlemine) ei ole võimalik kõrvaldada vastastikust tunnustamist takistavaid olemasolevaid tõkkeid. See tekitaks eeskätt kulusid. Näiteks biotsiidide sektoris hinnati selle menetlusega seotud halduskulude suurusks 18–20 miljonit eurot aastas.

Vastastikuse tunnustamise valdkonda kuuluvate toodete keerukuse ja mitmekesisuse tõttu on väga keeruline anda kvantitatiivset hinnangut kaasneva kasu kohta. Variandi 4 rakendamine koos variandiga 2 suurendaks teadlikkust ja teadmisi vastastikusest tunnustamisest ning samas tooks kaasa õiguskindluse vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamisel ja halduskoostöö liikmesriikide seas. Peale selle, et rohkem ettevõtjaid saab teadlikuks võimalusest siseneda uutele turgudele ilma vajaduseta oma tooteid muuta, veenduvad need, kes on vastastikusest tunnustamisest teadlikud, kuid suhtuvad selle kasutamisse tõrksalt, süsteemi usaldusväärsuses. Eelkõige hõlbustaks see teistes liikmesriikides seaduslikult turustatavate toodete turuleviimist, tagades raamistikuga tõhusaks aruteluks selle üle, kas toode saab siseneda turule vastastikuse tunnustamise alusel, ja vähendades turulepääsu keelamise ohtu. Sellega väheneksid märkimisväärselt ettevõtjate kulud, mis on seotud teabega, kohandamisega, viivitustega turulepääsul ja kasutamata võimalustega. Sellest variantide kombinatsioonist saaksid kasu ka liikmesriigid, kuna neid innustataks liikuma vastastikuse tunnustamise põhimõtte järjepidevama ja nõuetekohase kohaldamise poole. Kaubandustõkete üldise vähendamise korral (vt eespool) võiks ELi-sisene kaubandus suurened aastas enam kui 100 miljardi euro võrra.

Samamoodi on väga keeruline esitada kvantitatiivset hinnangut eelistatud variantidega kaasnevate kulude kohta. Kulud, mis tekkivad ettevõtjatel, leitakse olevat minimaalsed, seda ka vastastikuse tunnustamise vabatahtliku kinnitamise korral, mille puhul kulud piirduvad hinnangute kohaselt haldustööle kuluva ajaga (ettevõtjal kulub kinnituse täitmiseks keskmiselt 20 minutit). Liikmesriikidel ja komisjonil tuleb kanda teatavad vajalikud kulud, mis on hinnangute kohaselt järgmised: pehme õiguse variandiga kaasnevad kuud, mis on seotud teadlikkuse suurendamise ürituste ja koolituste korraldamise ja koordineerimisega (500 000 eurot), ning kulud, mis on seotud ametnike vahetuse kavaga (100 000 eurot). Probleemide lahendamise mehhanismiga suureneb komisjoni töökoormus, kuivõrd kasvab edasikaebustega tegelevate töötajate arv (lisandub 3–4 täistööajaga töötajat). Ka liikmesriikidevahelise halduskoostöö suurendamine toob kaasa teatavad kulud, mille suurusks hinnatakse 1 200 000 eurot aastas.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Kuna vastastikuse tunnustamise puudulik toimimine mõjutab siseturu toimimist, on algatus seotud õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmiga (REFIT). Hindamise käigus vaadeldi, kuidas regulatiivset koormust oleks võimalik vähendada. Jõuti järeldusele, et vastastikuse tunnustamise vilets toimimine kujutab endast regulatiivset koormust, mis põhjustab kaubandustõkkeid. Seepärast toob igasugune püüe parandada vastastikuse tunnustamise toimimist kaasa lihtsustused ettevõtjate jaoks, näiteks hõlpsama juurdepääsu uutele turgudele. Vastastikuse tunnustamise vabatahtliku kinnituse kasutuselevõtul on suur mõju ettevõtjate halduskoormuse vähenemisele. Turulepääsumenetluste ühtlustamine ja

teabevahetus riikide ametiasutustega hõlbustab turulepääsu ja seega vähendab ettevõtjate kulusid. Peale selle suurendab ametiasutuste parem koostöö ja teabevahetus usaldust ning seega vähendab viivitusi turul olevate kaupade hindamisel.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek hõlmab inim- ja haldusressursside ning tegevusassigneeringute kasutamist, nagu on esile toodud finantsselgituses.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Iga viie aasta tagant hindab komisjon käesolevat määrust ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule selle kohta aruande. Aruandes hinnatakse määruse ja vastastikuse tunnustamise põhimõtte toimimist, tuginedes võimaluse korral tulemuslikkuse, tõhususe, asjakohasuse, sidususe ja ELi lisaväärtuse kriteeriumile, ning nende mõju kaupade vabale liikumisele ja kaupade siseturule, võttes aluseks sidusrühmadelt saadud tagasiside, sealhulgas liikmesriikide esitatud asjakohase teabe. Vaadeldakse konkreetseid näitajaid, mis võimaldavad hinnata määruse mõju, nagu teavitamise ja teabevahetuse tugisüsteemi kaudu laekunud pädevate asutuste teatiste arv, kasutatud menetluste kiirus või pädevate asutuste ja toodete kontaktpunktide vahelise teabe vahetamise kordade arv.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artiklis 1 sätestatakse määruse reguleerimisese, milleks on teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate kaupade vaba liikumise õiguse tagamiseks eeskirjade ja menetluste kehtestamine.

Artiklis 2 määratakse kindlaks määruse kohaldamisala.

Artikkel 3 sisaldab määruse seisukohast olulisi mõisteid.

Artikliga 4 nähakse ette vastastikuse tunnustamise kinnitus, mida ettevõtjad saavad vabatahtlikult kasutada, hõlbustamaks selle tõendamist, et toodet turustatakse seaduslikult mõnes teises liikmesriigis. Selles sätestatakse tingimused, millele selline kinnitus peab vastama, ja selgitatakse, et seda on võimalik esitada veebis.

Artiklis 5 sätestatakse menetlus, mida liikmesriikide pädevad asutused peavad järgima selle hindamisel, kas mõnes teises liikmesriigis seaduslikult turustatavaid kaupu saab turustada nende territooriumil vastastikuse tunnustamise põhimõtte alusel.

Artikkel 6 sisaldab nõudeid, mis on seotud mõnes teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate kaupade turulepääsu ajutise peatamisega juhul, kui sellised kaubad kujutavad endast tõsist ohtu tervisele ja ohutusele või ohustavad kõlblust või avalikku julgeolekut.

Artikliga 7 välditakse komisjoni mitmekordset teavitamist, kui haldusotsus, millest tuleb teatada, on ühtlasi meede, mis on hõlmatud RAPEXiga.

Artikliga 8 nähakse seoses vastastikuse tunnustamisega ette probleemide lahendamise mehhanism, mis võimaldab ettevõtjal vaidlustada turulepääsu keelava või piirava haldusotsuse, edastades selle esmalt võrgustikku SOLVIT. Selliseid haldusotsuseid hindab asjakohase SOLVITi keskuse taotlusel komisjon.

Artiklis 9 määratakse kindlaks toodete kontaktpunktide ülesanded.

Artikliga 10 kehtestatakse raamistik pädevate asutuste halduskoostööks.

Artikliga 11 nähakse ette IT-vahend, mida kasutada liikmesriikide pädevate asutuste vahelises ning liikmesriikide pädevate asutuste ja komisjoni vahelises suhtluses ja teabevahetuses.

Artiklis 12 käsitletakse määruse rakendamist toetava tegevuse rahastamist.

Artiklis 13 selgitatakse seda, kuidas kaitstakse liidu finantshuve.

Artikliga 14 kohustatakse komisjoni andma Euroopa Parlamendile ja nõukogule korrapäraselt aru vastastikuse tunnustamise, sealhulgas käesoleva määruse toimimisest.

Artikliga 15 luuakse komiteemenetluse komitee ning samas artiklis käsitletakse käesoleva määrusega komisjonile antavaid rakendamisvolitusi.

Artikliga 16 tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 764/2008.

Artiklis 17 käsitletakse käesoleva määruse jõustumist ja kohaldamist.

Lisas esitatakse vastastikuse tunnustamise kinnituse standardvorm.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate kaupade vastastikuse tunnustamise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,²¹ toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Siseturg hõlmab sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse kaupade vaba liikumine kooskõlas aluslepingute sätetega. Liikmesriikidevahelised koguselised impordipiirangud ja kõik samaväärse toimega meetmed on keelatud. See keeld hõlmab kõiki siseriiklikke meetmeid, mis võivad otseselt või kaudselt, tegelikult või potentsiaalselt liidusisest kaubavahetust takistada. Kaupade vaba liikumine siseturul on tagatud selliste eeskirjade liidu tasandil ühtlustamise kaudu, millega kehtestatakse ühtsed nõuded teatavate kaupade turustamisele, või liidu ühtlustamisaktidega hõlmamata kaupade või kaubaaspektide puhul vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kaudu.
- (2) Takistused kaupade vabale liikumisele liikmesriikide vahel võidakse ebaseaduslikult luua, kui kaupade või teatavate kaubaaspektide puhul puuduvad liidu ühtlustamisaktid ning liikmesriigi pädev asutus kohaldab sellist liiki kaupade suhtes, mida teises liikmesriigis seaduslikult turustatakse, siseriiklikke norme, millega nõutakse, et kaubad vastaksid teatavatele tehnilistele nõuetele, nt tähistamise, kuju, suuruse, kaalu koostise, esitlemise, märgistamise või pakendamise osas. Selliste normide kohaldamine teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate kaupade suhtes võib olla vastuolus ELi toimimise lepingu artiklitega 34 ja 36, isegi juhul, kui neid kohaldatakse eranditult kõikide kaupade suhtes.
- (3) Vastastikuse tunnustamise põhimõtte tuleneb Euroopa Liidu Kohtu praktikast. Kõnealuse põhimõtte kohaselt ei või liikmesriik keelata oma territooriumil selliste kaupade müüki, mida teises liikmesriigis seaduslikult turustatakse, isegi juhul, kui need kaubad on toodetud vastavalt teistsugustele tehnilistele normidele. Kuid tegemist ei ole absoluutse põhimõttega. Liikmesriigid võivad keelduda mujal seaduslikult turustatavate kaupade turustamisest, kui sellised piirangud on õigustatud aluslepingu artiklis 36 sätestatud põhjustel või põhinevad muudel olulise avaliku huviga seotud põhjustel, mis on kummalgi juhul taotletava eesmärgiga proportsionaalsed.

²¹ ELT C ..., ..., lk ...

- (4) Olulise avaliku huviga seotud põhjused kujutavad endast arenevat mõistet, mille Euroopa Kohus on kujundanud oma kohtupraktikas seoses aluslepingu artiklitega 34 ja 36. Nimetatud mõiste hõlmab muu hulgas maksujärelevalve tõhusust, äritehingute ausust, tarbijakaitset, keskkonnakaitset, ajakirjanduse mitmekesisuse kaitset ning tõsist ohtu sotsiaalkindlustussüsteemi finantstasakaalule. Sellised ülekaalukad põhjused, mis on liikmesriigiti põhjendatult erinevad, võivad õigustada siseriiklike normide kohaldamist pädevate asutuste poolt. Need otsused peavad aga olema nõuetekohaselt põhjendatud ja alati tuleb järgida proportsionaalsuse põhimõtet, jälgides seda, kas pädevad asutused on tõepoolest teinud kõige vähem piirava võimaliku otsuse. Lisaks sellele ei tohiks haldusotsused, millega piiratakse või keelatakse teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate kaupade turulepääsu, teha pelgalt lähtudes asjaolust, et kõnealused kaubad täidavad liikmesriigi järgitavat õigustatud avaliku huvi eesmärki teistmoodi, kui selle liikmesriigi kodumaised kaubad.
- (5) Määrus (EÜ) nr 764/2008²² võeti vastu selleks, et hõlbustada vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamist, kehtestades menetlused, millega minimeeritakse võimalusi luua õigusvastaseid takistusi selliste kaupade vabale liikumisele, mida teises liikmesriigis juba seaduslikult turustatakse. Vaatamata nimetatud määruse vastuvõtmisele esineb vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamisel jätkuvalt palju probleeme. Ajavahemikul 2014–2016 läbi viidud uuring näitas, et põhimõtte ei toimi nii nagu peaks ning määrus (EÜ) nr 764/2008 on põhimõtte kohaldamise hõlbustamisele vaid väga vähe kaasa aidanud. Määrusega (EÜ) nr 764/2008 ette nähtud vahendid ja menetluslikud tagatised ei ole täitnud eesmärki parandada vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamist. Näiteks ei ole paljud ettevõtjad kuulnud toodete kontaktpunktide võrgustikust, mis loodi selleks, et anda ettevõtjatele teavet siseriiklike normide ja vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta, või seda kasutatakse väga vähe. Ka liikmesriikide ametiasutused ei tee võrgustikus piisavalt koostööd. Nõuet teavitada turulepääsu keelavatest või piiravatest haldusotsustest täidetakse harva. Selle tulemusena säilivad takistused kaupade vabale liikumisele.
- (6) Konkurentsivõime nõukogu 2013. aasta detsembris vastu võetud järeldustes ühtse turu poliitika kohta märgiti, et ühtsel turul ettevõtjate ja tarbijate jaoks raamtingimuste parandamiseks tuleks kõiki asjakohaseid vahendeid, sealhulgas vastastikust tunnustamist, nõuetekohaselt rakendada. Nõukogu palus komisjonil teatada juhtumitest, kus vastastikuse tunnustamise põhimõtte rakendamine on endiselt ebapiisav või problemaatiline. 2015. aasta veebruari järeldustes ühtse turu poliitika kohta kutsus konkurentsivõime nõukogu komisjoni üles võtma meetmeid selleks, et tagada vastastikuse tunnustamise põhimõtte tõhus rakendamine ja teha selle saavutamiseks ettepanekuid.
- (7) Määruses (EÜ) nr 764/2008 on mitmeid puudujääke ja seetõttu tuleks seda muuta. Selguse huvides tuleks määrus (EÜ) nr 764/2008 kehtetuks tunnistada ja asendada käesoleva määrusega. Käesoleva määrusega tuleks kehtestada selged menetlused, et kindlustada teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate kaupade vaba liikumine ning tagada, et vaba liikumist võib piirata ainult liikmesriigi õigustatud avaliku huviga seotud põhjustel ning juhul, kui see piirang on proportsionaalne. Sellega tagatakse, et vastastikuse tunnustamise põhimõttest tulenevaid kehtivaid õigusi ja kohustusi täidavad nii ettevõtjad kui ka liikmesriikide ametiasutused.

²² ELT L 218, 13.8.2008, lk 21.

- (8) Käesolev määrus ei tohiks piirata kaupade turustamise tingimuste edasist ühtlustamist, mille eesmärk on parandada siseturu toimimist.
- (9) Kaubandustökked võivad tuleneda ka muud liiki meetmetest, mis jäävad aluslepingu artiklite 34 ja 36 kohaldamisalasse. Selliste meetmete hulka võivad kuuluda näiteks riigihankemenetluseks koostatud tehnilised spetsifikatsioonid või kohustus kasutada liikmesriigi ametlikke keeli. Kõnealuseid meetmeid ei tohiks siiski käsitada käesoleva määruse kohaste tehniliste normidena ja need ei peaks kuuluma käesoleva määruse kohaldamisalasse.
- (10) Riiklikud tehnilised normid jõustatakse liikmesriigis mõnikord eellubade andmise menetluse teel, mille kohaselt peab enne kaupade viimist liikmeriigi turule saama pädevalt asutuselt selleks ametliku loa. Eellubade andmise menetlus iseenesest piirab kaupade vaba liikumist. Selleks et kõnealune menetlus oleks siseturul kaupade vaba liikumise aluspõhimõtet arvestades põhjendatud, peaks see järgima liidu õiguses tunnustatud avaliku huvi eesmärki ning olema mittediskrimineeriv ja proportsionaalne. Sellise menetluse vastavust liidu õigusele hinnatakse Euroopa Kohtu kohtupraktikas esitatud kaalutlusi arvesse võttes. Seepärast tuleks määruse kohaldamisalast välja jätta haldusotsused, mis keelavad turulepääsu või piiravad seda üksnes põhjusel, et kaupadel ei ole kehtivat eelluba. Kui kohustusliku eelloa taotlus on kauba suhtes siiski esitatud, siis tuleks iga kavandatud otsus lükata taotlus tagasi liikmesriigis kohaldatava tehnilise normi tõttu teha kooskõlas käesoleva määrusega, nii et taotlejal oleks õigus käesoleva määrusega ette nähtud menetluslikule kaitsele.
- (11) On oluline selgitada, et käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad kaubad hõlmavad põllumajandustooteid. Mõiste „põllumajandustooted“ hõlmab vastavalt aluslepingu artikli 38 lõikele 1 kalandustooteid.
- (12) Tähtis on selgitada, et mõiste „tootja“ ei hõlma üksnes kauba valmistajat, vaid ka isikut, kes esitleb ennast kaupade tootjana, näiteks põllumajandustoodete puhul, mis ei ole saadud tootmisprotsessi käigus.
- (13) Käesoleva määruse kohaldamisalast tuleks välja jätta liikmesriikide kohtute otsused, milles hinnatakse selliste juhtumite õiguspärasust, kus riikliku tehnilise normi kohaldamise tõttu ei lubata ühes liikmesriigis seaduslikult turustatavaid kaupu teise liikmesriigi turule, ja liikmesriikide kohtute otsused, millega kohaldatakse karistusi.
- (14) Selleks et kaupade suhtes saaks kohaldada kaupade vastastikuse tunnustamise põhimõtet, peavad need olema teises liikmesriigis seaduslikult turustatavad. Tuleks selgitada, et selleks, et kaupu saaks pidada teises liikmesriigis seaduslikult turustatavaks, peavad need vastama selle liikmesriigi asjakohastele normidele ja olema selles liikmesriigis lõppkasutajale kättesaadavaks tehtud.
- (15) Tõendid, mida on vaja näitamaks, et kaubad on teises liikmesriigis seaduslikult turustatavad, on liikmesriigiti väga erinevad. See põhjustab ettevõtjatele tarbetut koormust, viivitusi ja lisakulusid ning takistab liikmesriigi ametiasutustel saada kaupade õigeaegseks hindamiseks vajalikku teavet. See võib takistada vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamist. Seepärast on oluline, et ettevõtjatel oleks lihtsam tõendada, et nende kaubad on teises liikmesriigis seaduslikult turustatavad. Ettevõtjatel peaks olema võimalik kasutada ettevõtja deklaratsiooni, millega antakse pädevatele asutustele kogu vajalik teave kauba ja selle vastavuse kohta kõnealuses liikmesriigis kehtivatele normidele. Deklaratsiooni kasutamine ei takista liikmesriikide ametiasutustel teha otsust piirata turulepääsu, tingimusel et selline otsus on

proportsionaalne ja kooskõlas vastastikuse tunnustamise põhimõtte ja käesoleva määrusega.

- (16) Vastastikuse tunnustamise deklaratsiooni peaks täitma tootja või tootja esindaja, kuna tootja tunneb oma kaupa kõige paremini. Samas võib teave selle kohta, et kaubad on tehtud asjaomases liikmesriigis lõppkasutajale kättesaadavaks, olla hoopis importija või levitaja, mitte tegeliku tootja käsutuses. Seepärast tuleks lubada, et selle teabe täidab tootja asemel teine ettevõtja.
- (17) Vastastikuse tunnustamise deklaratsioon peaks andma täpset ja täielikku teavet kauba kohta igal ajahetkel. Seepärast tuleks deklaratsiooni vajaduse korral ajakohastada, et kajastada muutusi, näiteks muudatusi asjakohastes tehnilistes normides.
- (18) Tagamaks et vastastikuse tunnustamise deklaratsioonis esitatud teave on terviklik, tuleks kasutusele võtta deklaratsiooni ühtne vorm, mida kasutavad kõik ettevõtjad, kes sellist deklaratsiooni esitada soovivad.
- (19) Tähtis on tagada, et vastastikuse tunnustamise deklaratsioon on täidetud tõeselt ja täpselt. Seepärast on vaja ette näha, et ettevõtjad vastutavad deklaratsioonis sisalduva teabe eest.
- (20) Selleks et suurendada ühtlustamata valdkondades tegutsevate ettevõtjate tegevuse tõhusust ja konkurentsivõimet, peaks vastastikuse tunnustamise deklaratsiooni esitamise hõlbustamiseks olema võimalik kasutada uusi infotehnoloogia vahendeid. Seepärast tuleks ettevõtjatele anda võimalus täita deklaratsioon elektrooniliselt.
- (21) Käesolevat määrust tuleks kohaldada ka selliste kaupade suhtes, mille puhul on liidu ühtlustamisaktidega hõlmatud vaid kauba mõned aspektid. Kui ettevõtjad peavad vastavalt liidu ühtlustamisaktidele koostama ELi vastavusdeklaratsiooni näitamaks, et nende tooted vastavad asjaomastele õigusaktidele, peaks saama käesoleva määruse kohases vastastikuse tunnustamise deklaratsioonis esitatud teavet kasutada ELi vastavusdeklaratsiooni osana.
- (22) Kui tootjad otsustavad vastastikuse tunnustamise mehhanismi mitte kasutada, peaks liikmesriik ise küsima teavet, mida ta peab kaupade hindamiseks vajalikuks, võttes nõuetekohaselt arvesse proportsionaalsuse põhimõtet.
- (23) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/1535 kohaselt on liikmesriigid kohustatud edastama komisjonile ja teistele liikmesriikidele mis tahes tooteid, sealhulgas põllumajandus- ja kalandustooteid käsitleva iga tehnilise normi eelnõu ning põhjused, miks sellise normi jõustamine on vajalik. Vajalik on siiski tagada, et pärast kõnealuse riikliku tehnilise normi vastuvõtmist kohaldatakse vastastikuse tunnustamise põhimõtet üksikjuhtudel konkreetsete toodete suhtes nõuetekohaselt. Käesoleva määrusega tuleks näha ette menetlused vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamiseks üksikjuhtudel, näiteks pannes liikmesriikidele kohustuse märkida riiklikud tehnilised normid, millele haldusotsus tugineb, ning õigustatud avaliku huviga seotud põhjused, mis haldusotsuse tegemist õigustavad. See nõue ei kohusta liikmesriiki põhjendama riiklikku tehnilist normi, vaid pigem selle konkreetse normi kohaldamist teises liikmesriigis seaduslikult turustatava toote suhtes.
- (24) Kuna otsused, millega piiratakse või keelatakse teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate kaupade turulepääsu, peaksid jääma kaupade vaba liikumise põhimõtte kohaldamisel erandiks, on asjakohane kehtestada selge menetlus, mille eesmärk on tagada, et selliste otsuste puhul järgitakse vastastikuse tunnustamise põhimõttest tulenevaid kohustusi. Selle menetlusega tagatakse, et need otsused on

proportsionaalsed ja et nende puhul on kinni peetud vastastikuse tunnustamise põhimõttest ja käesolevast määrusest.

- (25) Kui pädev asutus hindab kaupu otsustamiseks, kas piirata või keelata nende turulepääsu, ei tohiks tal olla õigust teha otsust turulepääsu peatamiseks, välja arvatud juhul, kui on vaja kiiresti sekkuda kasutajate ohutuse ja tervise kahjustamise ärahoidmiseks või kui on vaja ära hoida sellise kauba kättesaadavaks tegemine, mille kättesaadavaks tegemine on üldiselt keelatud kas kõlbluse või avaliku julgeolekuga, sealhulgas kuritegevuse ennetamisega seotud põhjustel.
- (26) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 765/2008²³ on loodud akrediteerimise süsteem, mis tagab vastavushindamisasutuste pädevustasemetega vastastikuse aktsepteerimise. Liikmesriikide pädevad asutused ei tohiks seega tagasi lükata akrediteeritud vastavushindamisasutuste väljastatud katseprotokolle ja sertifikaate põhjustel, mis on seotud kõnealuse asutuse pädevusega. Selleks et nii palju kui võimalik vältida teises liikmesriigis juba tehtud katsete ja rakendatud menetluste dubleerimist, peaksid liikmesriigid tunnustama katsearuandeid ja sertifikaate, mille on väljastanud teised vastavushindamisasutused kooskõlas liidu õigusaktidega. Pädevatel asutustel peaks olema kohustus võtta esitatud aruannete ja sertifikaatide sisu nõuetekohaselt arvesse.
- (27) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2001/95/EÜ²⁴ on sätestatud, et turule tohib lasta ainult ohutuid tooteid, ning määratletud tootjate ja levitajate kohustused seoses tooteohutusega. Direktiiviga on lubatud asutustel keelata viivitamata iga ohtlik toode või keelata ajutiselt ohtlikuks osutada võivad tooted, kuni on tehtud mitmesugused ohutushinnangud, kontrollimised ja ülevaatused. Direktiivis on kirjeldatud ka menetlusi, mille kohaselt ametiasutused peavad kohaldama nõuetekohaseid, näiteks artikli 8 lõike 1 punktides b–f osutatud meetmeid toodete suhtes, mis võivad olla ohtlikud, ning kehtestatud nõue teavitada nendest meetmetest komisjoni ja teisi liikmesriike. Seepärast peaks pädevatel asutused olema võimalik jätkata kõnealuse direktiivi ja eelkõige selle artikli 8 lõike 1 punktides d–f ja artikli 8 lõikes 3 sätestatud nõuete kohaldamist.
- (28) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 178/2002²⁵ on loodud muu hulgas kiirhoiatussüsteem, mille abil teatatakse toidust või söödast inimeste tervisele tulenevast otsesest või kaudsest ohust. Määrusega kohustatakse liikmesriike teatama komisjonile kiirhoiatussüsteemi kaudu viivitamata igast inimeste tervise kaitseks võetavast ning kiiret tegutsemist nõudvast meetmest, mille eesmärk on piirata toidu või sööda turule laskmist või nõuda selle turult kõrvaldamist või tagasivõtmist. Pädevatel asutused peaks olema võimalik jätkata kõnealuse määruse ja eelkõige selle artikli 50 lõikes 3 ja artiklis 54 sätestatud nõuete kohaldamist.
- (29) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 2017/625²⁶ on loodud liidus kogu toidutarneahela ulatuses ametlike kontrollide ja muude ametlike toimingute

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

²⁴ EÜT L 11, 15.1.2002, lk 4.

²⁵ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrus (EL) 2017/625, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlike toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatermise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu

korraldamise ühtne raamistik, võttes arvesse määruses (EÜ) nr 882/2004 ja valdkondlikes õigusaktides sätestatud ametlike kontrollide eeskirju. Määruses on sätestatud eraldi menetlus tagamaks, et sööda- ja toidualaseid õigusnorme ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevaid eeskirju rikkunud ettevõtja heastab rikkumise. Pädevatel asutused peaks olema võimalik jätkata kõnealuse määruse ja eelkõige selle artiklis 138 sätestatud nõuete kohaldamist.

- (30) Kõikides liikmesriikide pädevate asutuste poolt käesoleva määruse alusel tehtud haldusotsustes peaks olema täpsustatud kättesaadavad õiguskaitsevahendid, et ettevõtja saaks pöörduda pädevasse riiklikusse kohtusse. Otsustes tuleks osutada ka probleemide lahendamise menetlustele, mis on käesoleva määrusega ette nähtud.
- (31) Selleks et tagada vastastikuse tunnustamise põhimõtte nõuetekohane ja järjekindel kohaldamine, on oluline luua tõhusad lahendused turulepääsu keelavate või piiravate otsuste vaidlustamiseks nendele ettevõtjatele, kes soovivad kasutada ettevõtlussõbralikke lahendusi. Selliste lahenduste tagamiseks ja õigusabikulude vältimiseks, pidades eelkõige silmas VKEsid, peaks ettevõtjatel olema võimalus kasutada kohtuvälist probleemide lahendamise menetlust.
- (32) Siseturu probleemide lahendamise võrgustik (SOLVIT) on teenus, mida pakuvad riiklikud ametiasutused igas liikmesriigis ja mille eesmärk on leida lahendusi kodanikele ja ettevõtetele, kui nende õigusi on rikkunud mõne teise liikmesriigi avaliku sektori asutus. SOLVITI toimimise põhimõtted on sätestatud komisjoni soovitus 2013/461/EL²⁷.
- (33) SOLVITI süsteem on end tõestanud tõhusa kohtuvälise vaidluste lahendamise mehhanismina, mida pakutakse tasuta. Tähtajad on süsteemis lühikesed ja selles pakutakse praktilisi lahendusi kodanikele ja ettevõtetele, kui neil tekib raskusi oma ELi õiguste tunnustamisega avaliku sektori asutustes. Seepärast peaksid ettevõtjad enne käesoleva määrusega ette nähtud probleemide lahendamise mehhanismi kasutamist otsima abi SOLVITist. Kui ettevõtja, asjaomane SOLVITI keskus ning asjassepuutuvad liikmesriigid jõuavad asjakohases lahenduses kokkuleppele, ei tohiks edasiste meetmete võtmine vajalik olla.
- (34) Kui aga SOLVITI mitteametlik lähenemisviis tulemusi ei anna ning jäävad tõsised kahtlused, kas haldusotsus on vastastikuse tunnustamise põhimõttega kooskõlas, peaks komisjonil olema õigus SOLVITI keskuse taotlusel asja uurida ja esitada hinnang, mida liikmesriigi pädevad asutused peavad arvesse võtma. Komisjoni sekkumine peaks toimuma mõistliku aja jooksul kooskõlas Euroopa hea halduse tava eeskirjaga.
- (35) Komisjoni arvamus turulepääsu keelava või piirava haldusotsuse kohta peaks hõlmama üksnes küsimust, kas haldusotsus on vastastikuse tunnustamise põhimõttega kooskõlas ning kas see vastab käesoleva määruse nõuetele. See ei piira aluslepingu artikli 258 kohaseid komisjoni volitusi ega liikmesriikide kohustust järgida liidu õigusakte, kui vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamisel esile kerkinud süsteemseid probleeme on võimalik põhjalikumalt käsitleda.
- (36) Kaupade siseturu seisukohast on oluline, et ettevõtjad, eelkõige VKEd, saaksid usaldusväärset ja täpset teavet asjaomasel liikmesriigis kehtivate õigusaktide kohta. Toodete kontaktpunktid peaksid mängima liikmesriikide ametiasutuste ja ettevõtjate

määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ (ametliku kontrolli määrus) (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1).

27

Komisjoni 17. septembri 2013. aasta soovitus 2013/461/EL SOLVITI toimimise põhimõtete kohta (ELT L 249, 19.9.2013, lk 10).

vahelise teabevahetuse lihtsustamisel olulist rolli, levitades teavet konkreetsete tootenormide ja selle kohta, kuidas vastastikuse tunnustamise põhimõtet nende riigi territooriumil kohaldatakse. Seepärast on tähtis suurendada toodete kontaktpunktide rolli peamise teabeandjana kõikide tooteid puudutavate normide, sealhulgas vastastikust tunnustamist käsitlevate riiklike normide puhul.

- (37) Kaupade vaba liikumise hõlbustamiseks tuleks toodete kontaktpunktidele panna kohustus anda tasuta teavet oma riiklike tehniliste normide ja vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta. Toodete kontaktpunktide käsutusse tuleks anda vajalikud vahendid ja ressursid. Kooskõlas määrusega [*Ühtne digivärv – COM(2017) 256*] peaksid nad andma teavet veebisaidi kaudu ja täitma kõnealuses määruses sätestatud kvaliteedinõudeid.
- (38) Koostöö pädevate asutuste vahel on vastastikuse tunnustamise põhimõtte sujuvaks toimimiseks ja vastastikuse tunnustamise kultuuri loomiseks hädavajalik. Toodete kontaktpunktid ja riiklikud pädevad asutused peaksid seepärast olema kohustatud tegema koostööd ja vahetama teavet ja oskusteavet, et tagada põhimõtte ning käesoleva määruse nõuetekohane ja järjekindel kohaldamine.
- (39) Selleks et teada anda turulepääsu keelavatest või piiravatest haldusotsustest, võimaldada teabevahetust toodete kontaktpunktide vahel ja tagada halduskoostöö, on vaja teha liikmesriikidele kättesaadavaks teavitamise ja teabevahetuse tugisüsteem.
- (40) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011²⁸.
- (41) Kui käesoleva määruse kohaldamisel on vaja töödelda isikuandmeid, tuleks seda teha kooskõlas isikuandmete kaitset käsitlevate liidu õigusaktidega. Isikuandmete töötlemisel käesoleva määruse raames kohaldatakse sõltuvalt olukorrast kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679²⁹ või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) No 45/2001³⁰.
- (42) Tuleks luua usaldusväärsed ja tõhusad järelevalvemehhanismid, et anda teavet määruse kohaldamise ja selle mõju kohta kaupade vabale liikumisele. Sellised mehhanismid ei tohiks minna nende eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (43) Selleks et suurenda teadlikkust vastastikuse tunnustamise põhimõttest ja tagada, et käesolevat määrust kohaldatakse nõuetekohaselt ja järjekindlalt, peaks liit rahastama teadlikkuse suurendamise kampaaniaid ja muid seotud tegevusi, mille eesmärk on suurendada pädevate asutuste ja ettevõtjate vahel usaldust ja tihendada koostööd.
- (44) Selleks et lahendada vastastikuse tunnustamise põhimõtte toimimist ja selle mõju kaupade ühtsele turule käsitlevate täpsete andmete puudumise probleem, peaks liit selliste andmete kogumist rahastama.
- (45) Liidu finantshuve tuleks kogu kulutsükli vältel kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ärahoidmist, avastamist ja uurimist, kaotatud,

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes.

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ning asjakohasel juhul haldus- ja rahalisi karistusi.

- (46) Komisjon peaks käesolevat määrust hindama. Hindamine peaks tuginema viiele kriteeriumile – tõhusus, mõjususe, asjakohasus, sidusus ja lisaväärtus – ning olema võimalike edasiste meetmete mõju hindamise aluseks.
- (47) On asjakohane käesoleva määruse kohaldamist edasi lükata, et anda pädevatele asutustele ja ettevõtjatele piisavalt aega selle nõuetega kohanemiseks.
- (48) Komisjon peaks hindama, kui hästi on määrus saavutanud oma eesmärgid. Selleks peaks komisjon kasutama vastastikuse tunnustamise põhimõtte toimimise ja selle ühtsele turule avalduva mõju kohta kogutud andmeid ning teabe edastamise ja teabevahetuse tugisüsteemis kättesaadavaid andmeid. Komisjonil peaks olema võimalus paluda liikmesriikidelt hindamiseks vajalikku lisateavet. Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe³¹ punktile 22 peaks tõhususele, mõjususele, asjakohasusele, sidususele ja lisaväärtusele tuginev hindamine olema võimalike edasiste meetmete mõju hindamise aluseks.
- (49) Kuna käesoleva määruse eesmärki tagada vastastikuse tunnustamise põhimõtte sujuv, järjekindel ja nõuetekohane kohaldamine ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning selle ulatuse ja mõju tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I peatükk

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesolevas määruses sätestatakse normid ja menetlused vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamiseks üksikjuhtudel seoses kaupadega, mida teises liikmesriigis seaduslikult turustatakse ning mille suhtes kohaldatakse aluslepingu artikleid 34 ja 36.

Käesoleva määrusega nähakse samuti ette toodete kontaktpunktide loomine ja haldamine liikmesriikides ning koostöö ja teabevahetus seoses vastastikuse tunnustamise põhimõttega.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse igat liiki kaupade, sealhulgas põllumajandustoodete suhtes ning haldusotsuste suhtes, mille teeb liikmesriigi (edaspidi „sihtliikmesriik“) pädev asutus selliste kaupade suhtes, mida teises liikmesriigis seaduslikult turustatakse, kui see otsus vastab järgmistele kriteeriumidele:

- (a) otsuse aluseks on sihtliikmesriigis kohaldatav riiklik tehniline norm;
- (b) otsuse otsene või kaudne mõju on sihtliikmesriigis turulepääs keelata või seda piirata.

³¹

ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

2. Lõikes 1 osutatud haldusotsus hõlmab iga haldustoimingut, millel on sama või sisuliselt sama õiguslik mõju nagu otsusel.
3. Käesoleva määruse kohaldamisel tähendab „riiklik tehniline norm“ ükskõik millist liikmesriigi õigus- või haldusnormi, millel on järgmised elemendid:
 - (a) säte hõlmab valdkonda või aspekti, mida ei ole liidu tasandil ühtlustatud;
 - (b) sättega kas keelatakse kauba või kaubaliigi kättesaadavaks tegemine asjaomase liikmesriigi siseturul või muudetakse sätte täitmine *de facto* või *de jure* kohustuslikuks, kui kaup või teatud liiki kaup turul kättesaadavaks tehakse;
 - (c) sättega tehakse vähemalt ühte järgmisest:
 - (i) määratakse kindlaks omadused, mis peavad sellel kaubal või kaubaliigil olema, näiteks seoses kvaliteedi, toimimise või ohutuse või mõõtmetega, sealhulgas selle kauba või kaubaliigi suhtes kohaldatavad nõuded seoses nimetusega, mille all seda kaupa müüakse, terminite, sümbolite, katsetamise ja katsetamisviiside, pakendamise, tähistamise või märgistamisega ning vastavushindamisemenetlustega;
 - (ii) kehtestatakse selle kauba või kaubaliigi suhtes teistsugused nõuded kui tarbija- või keskkonnakaitse eesmärgil kehtestatavad nõuded, mis selle kauba olemustsüklit pärast siseturul kättesaadavaks tegemist mõjutavad, näiteks kasutamise, ringlussevõtu, korduskasutamise või kasutuselt kõrvaldamise tingimused, kui need võivad oluliselt mõjutada kõnealuse kauba või kaubaliigi koostist või laadi või selle kättesaadavaks tegemist asjaomase liikmesriigi siseturul.
4. Lõike 3 punkti c alapunkt i hõlmab ka tootmismeetodeid ja -protsesse, mida kasutatakse aluslepingu artikli 38 lõike 1 teises lõigus osutatud põllumajandustoodete või inимtoiduks ja loomasöödaks ette nähtud toodete suhtes, samuti muude toodetega seotud tootmismeetodeid ja -protsesse, kui need mõjutavad toote omadusi.
5. Eelloa nõue ei kujuta iseendast riiklikku tehnilist normi käesoleva määruse tähenduses, kuid riikliku tehnilise normi alusel tehtud eelloa andmisest keeldumise otsus võib olla otsus, mille suhtes kohaldatakse käesolevat määrust, kui see vastab teistele lõikes 1 osutatud nõuetele.
6. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmise suhtes:
 - (a) liikmesriikide kohtute tehtud õigusliku iseloomuga otsused;
 - (b) õiguskaitseorganite tehtud õigusliku iseloomuga otsused, mis on tehtud kuriteo uurimise või selle eest vastutusele võtmise käigus seoses terminite, sümbolite või sisuliste viidetega põhiseadusevastastele või kuritegelikele organisatsioonidele või rassismist, diskrimineerimisest või ksenofoobiast ajendatud süütegudele.
7. Artiklid 5 ja 6 ei mõjuta järgmiste sätete kohaldamist:
 - (a) direktiivi 2001/95/EÜ artikli 8 lõike 1 punktid d–f ja artikli 8 lõige 3;
 - (b) määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 50 lõike 3 punkt a ja artikkel 54;
 - (c) määruse (EL) nr 2017/625 artikkel 138.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „teises liikmesriigis seaduslikult turustatav“ – kaup või teatud kaubaliik vastab asjaomases liikmesriigis kohaldatavatele asjakohastele eeskirjadele ning on asjaomases liikmesriigis lõppkasutajatele kättesaadavaks tehtud;
- (2) „liikmesriigi siseturul kättesaadavaks tegemine“ – kauba kas turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks asjaomase liikmesriigi territooriumi turule tarnimine kaubandustegevuse käigus kas tasu eest või tasuta;
- (3) „turulepääsu piiramine“ – selliste tingimuste kehtestamine, mis tuleb täita enne, kui kaup võidakse asjaomase liikmesriigi siseturul kättesaadavaks teha, või mis käsitlevad kauba hoidmist asjaomasel turul ning mis eeldavad kummalgi juhul selle kauba ühe või mitme omaduse muutmist vastavalt artikli 2 lõike 3 punkti c alapunktile i või täiendavate katsete tegemist;
- (4) „turulepääsu keelamine“ – üks järgmistest tegevustest:
 - (a) keelatakse kauba kättesaadavaks tegemine või selle kauba hoidmine asjaomase liikmesriigi siseturul;
 - (b) nõutakse kauba kõrvaldamist või tagasivõtmist asjaomaselt turult;
- (5) „eelluba“ – liikmesriigi õiguse kohane haldusmenetlus, mille kohaselt peab liikmesriigi pädev asutus andma ettevõtja taotluse alusel eelneva ametliku heakskiidu kauba kättesaadavaks tegemiseks asjaomase liikmesriigi siseturul;
- (6) „tootja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes valmistab kaupa või kes on lasknud kauba projekteerida või valmistada ning turustab seda oma nime või kaubamärgi all, või muu füüsiline või juriidiline isik, kes oma nime, kaubamärki või muud selgesti eristatavat tunnust kasutades esineb selle tootjana;
- (7) „volitatud esindaja“ – liidus asuv füüsiline või juriidiline isik, kes on saanud tootjalt kirjaliku volituse tegutseda tema nimel seoses kauba asjaomasel siseturul kättesaadavaks tegemisega;
- (8) „importija“ – liidus asuv füüsiline või juriidiline isik, kes teeb kolmandast riigist pärit kauba liidu turul esimest korda kättesaadavaks;
- (9) „levitaja“ – turustusahelas osalev füüsiline või juriidiline isik, välja arvatud tootja või importija, kes teeb kauba asjaomase liikmesriigi siseturul kättesaadavaks;
- (10) „ettevõtja“ – kaubaga seoses kas tootja, volitatud esindaja, importija või levitaja;
- (11) „lõppkasutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes elab või asub liidus, kellele kaup on kättesaadavaks tehtud või kättesaadavaks tehakse kui tarbijale, kes kasutab seda väljaspool kaubandus-, majandus-, ametialast või kutsetegevust, või kutselisele lõppkasutajale tema tööstusliku või kutsealase tegevuse käigus;
- (12) „õigustatud avaliku huviga seotud põhjus“ – mis tahes aluslepingu artiklis 36 osutatud põhjus või muu ülekaalukas avaliku huviga seotud põhjus.

II peatükk

Menetlused vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamiseks üksikjuhtudel

Artikkel 4

Vastastikuse tunnustamise deklaratsioon

1. Liikmesriigi (edaspidi „sihtliikmesriik“) siseturul kättesaadavaks tehtud või tehtava kauba või teatud liiki kauba tootja võib koostada deklaratsiooni (edaspidi „vastastikuse tunnustamise deklaratsioon“), et näidata sihtliikmesriigi pädevatele asutustele, et kaup või seda liiki kaup on teises liikmesriigis seaduslikult turustatav.

Tootja võib volitada ka oma volitatud esindajat oma nimel deklaratsiooni koostama.

Konkreetse teabe kauba või kaubaliigi turustamise kohta võib vastastikuse tunnustamise deklaratsioonis esitada iga ettevõtja.
2. Vastastikuse tunnustamise deklaratsiooni koostamisel tuleb järgida lisas esitatud struktuuri ja selles tuleb esitada lisas kirjeldatud teave.

Deklaratsioon tuleb koostada ühes liidu ametlikus keeles ja kui tegemist ei ole sihtliikmesriigis nõutud keelega, peab ettevõtja selle tõlkima sihtliikmesriigi nõutud keelde või keeltesse.
3. Ettevõtja vastutab tema poolt vastastikuse tunnustamise deklaratsioonis esitatud teabe sisu ja täpsuse eest.
4. Ettevõtja tagab deklaratsiooni pideva ajakohastamise, et kajastada muutusi teabes, mille nad on deklaratsioonis esitanud.
5. Vastastikuse tunnustamise deklaratsiooni võib esitada sihtliikmesriigi pädevale asutusele artikli 5 kohaseks hindamiseks. Deklaratsiooni võib esitada paber kandjal või elektroonilisel teel.
6. Ettevõtja võib deklaratsiooni teha kättesaadavaks veebisaidil, kui täidetud on järgmised tingimused:
 - (a) kaubaliik või -seeria, mille kohta deklaratsioon kehtib, on veebisaidil kergesti tuvastatav;
 - (b) veebisaidi üle tehakse järelevalvet tagamaks, et deklaratsioon on üles pandud ja kättesaadav;
 - (c) esitatud on juhised, kuidas veebisaidil liikuda ja deklaratsioonile ligi pääseda.
7. Kui vastastikuse tunnustamise deklaratsioon on vastavalt käesoleva artikli nõuetele sihtliikmesriigi pädevale asutusele esitatud, kehtib artikli 5 kohasel kauba hindamisel järgmine:
 - (a) pädev asutus peab deklaratsiooni koos tõenditega, mida ta on selles sisalduva teabe kontrollimiseks põhjendatult nõudnud, piisavaks, et tõendada, et kaup on teises liikmesriigis seaduslikult turustatav, ning
 - (b) pädev asutus ei nõua üheltki ettevõtjalt muud teavet ega dokumente tõendamaks, et kaup on teises liikmesriigis seaduslikult turustatav.
8. Kui vastastikuse tunnustamise deklaratsiooni ei ole sihtliikmesriigi pädevale asutusele käesoleva artikli nõuete kohaselt esitatud, võib pädeva asutus paluda

ükskõik millisel ettevõtjal esitada selleks, et hinnata artikli 5 alusel, kas kaup on teises liikmesriigis seaduslikult turustatav, järgmised dokumendid ja teabe:

- (a) asjakohane teave asjaomase kauba või kaubaliigi omaduste kohta;
 - (b) asjakohane teave kauba seadusliku turustamise kohta teises liikmesriigis;
 - (c) mis tahes muu teave, mida pädev asutus peab hindamiseks vajalikuks.
9. Kui kauba suhtes, mille kohta esitatakse vastastikuse tunnustamise deklaratsioon, kehtivad ka liidu õigusaktid, millega nõutakse ELi vastavusdeklaratsiooni koostamist, võib vastastikuse tunnustamise deklaratsiooni kasutada osana ELi vastavusdeklaratsioonist.

Artikkel 5

Kauba hindamine

1. Kui liikmesriigi pädeval asutusel on kahtlusi kauba osas, mida ettevõtja väite kohaselt teises liikmesriigis seaduslikult turustatakse, võtab pädev asutus asjaomase ettevõtjaga viivitamata ühendust ning viib läbi kauba hindamise.
2. Lõike 1 kohase hindamise tegemisel võtavad liikmesriigi pädevad asutused nõuetekohaselt arvesse nende katsearuannete ja sertifikaatide sisu, mille vastavushindamisasutus on väljastanud ja ettevõtjad on hindamise jaoks esitanud. Liikmesriigi pädevad asutused ei tohi tagasi lükata asjakohasteks vastavushindamistoiminguteks kooskõlas määrusega (EÜ) nr 765/2008 akrediteeritud vastavushindamisasutuse välja antud sertifikaate või katseprotokolle kõnealuse asutuse pädevusega seotud põhjustel.
3. Kui liikmesriigi pädev asutus teeb pärast lõike 1 kohase hindamise lõpuleviimist kauba suhtes haldusotsuse, peab ta teatama sellest 20 tööpäeva jooksul lõikes 1 osutatud asjaomasele ettevõtjale, komisjonile ja teistele liikmesriikidele. Komisjoni ja teiste liikmesriikide teavitamiseks kasutatakse artiklis 11 osutatud süsteemi.
4. Lõikes 3 osutatud haldusotsuses peavad otsuse põhjused olema esitatud piisavalt üksikasjalikult ja põhjendatult, et oleks võimalik hinnata otsuse vastavust vastastikuse tunnustamise põhimõttele ja käesoleva määruse nõuetele.
5. Eelkõige tuleb esitada järgmine teave:
 - (a) riiklik tehniline norm, millel otsus põhineb;
 - (b) õigustatud avaliku huviga seotud põhjus, mis otsust õigustab;
 - (c) tehniline või teaduslik tõendusmaterjal, sealhulgas tehnilised või teaduslikud arengud, mis on aset leidnud pärast riikliku tehnilise normi vastuvõtmist;
 - (d) asjaomase ettevõtja esitatud seisukohtade kokkuvõte;
 - (e) tõendid, mis näitavad, et kavandatud otsus on taotletava eesmärgi saavutamiseks asjakohane ja see ei lähe kõnealuse eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
6. Lõikes 3 osutatud haldusotsuses tuleb nimetada asjaomase liikmesriigi õigusnormide alusel kättesaadavad õiguskaitsevahendid ja selliste õiguskaitsevahendite puhul kehtivad tähtajad ning samuti viited artikli 8 kohasele menetlusele.
7. Lõikes 3 osutatud haldusotsus ei jõustu enne, kui sellest on asjaomast ettevõtjat kõnealuse lõike alusel teavitatud.

Artikkel 6

Turulepääsu ajutine peatamine

1. Liikmesriigi pädev asutus ei tohi ajaks, mil ta artikli 5 kohaselt kaupa hindab, selle kauba kättesaadavaks tegemist asjaomase liikmesriigi siseturul ajutiselt peatada, välja arvatud juhul, kui esineb üks järgmistest olukordadest:
 - (a) kaup kujutab endast tavalistes või põhjendatult eeldatavates kasutustingimustes tõsist ohtu, sealhulgas ohud, mille mõju ei ole kohene, ning see nõuab kiiret sekkumist;
 - (b) sellise kauba või kaubaliigi kättesaadavaks tegemine asjaomase liikmesriigi siseturul on selles liikmesriigis kõlbluse või avaliku julgeoleku põhjustel üldjuhul keelatud.
2. Asjaomase liikmesriigi pädev asutus teavitab igast lõike 1 kohasest turulepääsu peatamisest viivitamata asjaomast ettevõtjat, komisjoni ja teisi liikmesriike. Komisjoni ja teisi liikmesriike teavitatakse artiklis 11 osutatud süsteemi kaudu. Käesoleva artikli lõike 1 punkti a kohaste juhtumite puhul peab teatega kaasas olema ka tehniline või teaduslik põhjendus, milles näidatakse, miks see juhtum selle punkti alla kuulub.

Artikkel 7

Teatamine kiire teabevahetuse süsteemi (RAPEX) kaudu

1. Kui artiklis 5 osutatud haldusotsust või artiklis 6 osutatud ajutist peatamist käsitlev haldusotsus on samuti meede, millest tuleb teatada RAPEXi kaudu vastavalt üldise tooteohutuse direktiivile 2001/95/EÜ, ei ole käesoleva määruse kohane komisjoni eraldi teavitamine vajalik, kui täidetud on järgmised tingimused:
 - (a) RAPEXi teates on märgitud, et meetmest teatamine kehtib ka käesoleva määruse alusel nõutud teavitamisena;
 - (b) RAPEXi teatele on lisatud artikli 5 kohase haldusotsuse või artikli 6 kohase ajutise peatamise puhul nõutud tõendid.

Artikkel 8

Probleemide lahendamise menetlus

1. Käesolevat artiklit rakendatakse juhul, kui ettevõtja, kelle suhtes on tehtud haldusotsus, on edastanud selle siseturu probleemide lahendamise võrgustikule (SOLVIT) ja kui kohalik keskus on palunud SOLVITi menetluse käigus komisjoni abi juhtumi lahendamiseks.
2. Komisjon võtab kolme kuu jooksul pärast lõikes 1 osutatud taotluse kättesaamist ühendust asjaomase ettevõtja või ettevõtjate ja haldusotsuse teinud pädevate asutustega, et hinnata, kas haldusotsus vastab vastastikuse tunnustamise põhimõttele ja käesolevale määrusele.
3. Pärast hindamise lõpuleviimist võib komisjon esitada arvamuse, milles ta toob välja probleemid, mida tuleks tema arvates SOLVITi juhtumi puhul käsitleda, ja annab vajaduse korral soovitusi juhtumi lahendamiseks.
4. Komisjoni arvamust võetakse lõikes 1 osutatud SOLVITi menetluses arvesse.

III PEATÜKK

Halduskoostöö, järelevalve ja teabevahetus

Artikkel 9

Toodete kontaktpunktide ülesanded

1. Liikmesriigid määravad oma territooriumil toodete kontaktpunktid, haldavad neid ning tagavad, et nendel toodete kontaktpunktidel oleksid piisavad volitused ja nende käsutuses piisavad vahendid, et oma ülesandeid korralikult täita. Nad tagavad, et toodete kontaktpunktid osutavad oma teenuseid kooskõlas määrusega [*Ühtne digivärv – COM(2017) 256*].
2. Toodete kontaktpunktid teevad interneti teel kättesaadavaks järgmise teabe:
 - (a) teave vastastikuse tunnustamise põhimõtte ja käesoleva määruse kohaldamise kohta asjaomase liikmesriigi territooriumil, sealhulgas teave artiklis 5 sätestatud menetluse kohta;
 - (b) asjaomase liikmesriigi pädevate asutuste kontaktandmed, mille abil on võimalik nendega otse ühendust võtta, sealhulgas andmed ametiasutuste kohta, kes vastutavad asjaomase liikmesriigi territooriumil kohaldatavate riiklike tehniliste normide rakendamise järelevalve eest;
 - (c) õiguskaitsevahendid ja menetlused, mida saab asjaomase liikmesriigi territooriumil pädevate asutuste ja ettevõtja vahelise vaidluse korral kasutada, sealhulgas artiklis 8 kirjeldatud menetlus.
3. Kui on vaja täiendada vastavalt lõikele 2 internetis esitatud teavet, esitavad toodete kontaktpunktid ettevõtja või teise liikmesriigi pädeva asutuse taotluse korral mis tahes asjakohase teabe, näiteks kontaktpunkti asukohariigi territooriumil konkreetse kauba või kaubaliigi suhtes kohaldatava riikliku tehnilise normi elektroonilise koopia või elektroonilise lingi sellele, ning teabe selle kohta, kas kõnealuse kauba või tooteliigi jaoks on siseriikliku õiguse kohaselt vaja taotleda eelluba.
4. Toodete kontaktpunktid vastavad igale lõikes 3 osutatud taotlusele 15 tööpäeva jooksul.
5. Toodete kontaktpunktid ei võta lõikes 3 osutatud teabe esitamise eest tasu.

Artikkel 10

Halduskoostöö

1. Komisjon hoolitseb eri liikmesriikide pädevate asutuste ja toodete kontaktpunktide vahelise tõhusa koostöö ja teabe vahetamise eest.
2. Toodete kontaktpunktid, mis asuvad liikmesriigis, kus ettevõtja väidetavalt oma tooteid seaduslikult turustab, esitavad teise liikmesriigi pädevatele asutustele taotluse korral ja 15 tööpäeva jooksul kogu asjaomaste toodetega seotud vajaliku teabe.
3. Liikmesriigid tagavad oma pädevate asutuste ja toodete kontaktpunktide osalemise lõikes 1 osutatud toimingutes.

Artikkel 11

Teavitamise ja teabevahetuse tugisüsteem

1. Artiklite 5, 6 ja 10 kohaldamisel kasutatakse [nõuete järgimise ja täitmise tagamise määrusega] ette nähtud liidu teavitamise ja teabevahetuse tugisüsteemi, välja arvatud artiklis 7 sätestatud juhtudel.
2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles täpsustatakse lõikes 1 osutatud süsteemi üksikasju ja selle toimimist käesoleva määruse kohaldamisel. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu vastavalt artikli 15 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusele.

IV PEATÜKK

Rahastamine

Artikkel 12

Käesolevat määrust toetava tegevuse rahastamine

1. Liit võib käesoleva määruse toetamiseks rahastada järgmisi tegevusi:
 - (a) teadlikkuse suurendamise kampaaniad;
 - (b) haridus ja koolitus;
 - (c) ametnike vahetused;
 - (d) toodete kontaktpunktide vahelise koostöö toimimine ning selle koostöö tehniline ja logistiline toetamine;
 - (e) vastastikuse tunnustamise põhimõtte toimimist ja selle mõju kaupade ühtsele turule käsitlevate andmete kogumine.
2. Liidu rahalist abi käesoleva määrusega ette nähtud tegevusele antakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 966/2012³² kas otse või delegeerides eelarve täitmise ülesanded kõnealuse määruse artikli 58 lõike 1 punktis c loetletud üksustele.
3. Eelarvepädevad institutsioonid määravad igal aastal kehtiva finantsraamistiku piires kindlaks käesolevas määruses osutatud tegevusele eraldatavad assigneeringud.

Artikkel 13

Liidu finantshuvide kaitse

1. Komisjon võtab asjakohaseid meetmeid tagamaks, et käesoleva määruse alusel rahastatava tegevuse rakendamisel kaitstakse liidu finantshuve pettuse, korrupsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastase ennetustegevusega, tõhusa kontrolliga, rikkumiste avastamise korral alusetult väljamakstud summade sissenõudmisega ning vajaduse korral tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate haldus- ja rahaliste karistustega.
2. Komisjonil või tema esindajatel ja kontrollikojal on õigus auditeerida dokumentide põhjal ja kohapeal kõiki toetusesaajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, keda on käesoleva määruse alusel rahastatud liidu vahenditest.

³²

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

3. Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) võib teostada juurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL, Euratom) nr 883/2013³³ ning nõukogu määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96³⁴ sätestatud korras, et teha kindlaks, kas esineb pettust, korruptsiooni või muud ebaseaduslikku tegevust, mis kahjustab liidu finantshuve seoses toetuslepingu või toetuse andmise otsuse või käesoleva määruse alusel rahastatava lepinguga.
4. Ilma et see piiraks lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamist, sisaldavad kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega sõlmitud koostöölepingud ning käesoleva määruse rakendamisest tulenevad lepingud, toetuslepingud ja toetuse andmise otsused sätteid, mis annavad komisjonile, kontrollikojale ja OLAFile sõnaselgelt õiguse korraldada oma vastava pädevuse piires sellised auditeid ja juurdlusi.

V peatükk

Läbivaatamine ja komiteemenetlus

Artikkel 14

Hindamine

1. Hiljemalt (...) ja seejärel iga viie aasta järel vaatab komisjon käesoleva määruse selle eesmärkide saavutamist silmas pidades läbi ning esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele selle kohta aruande.
2. Lõike 1 kohaldamiseks kasutab komisjon artiklis 11 osutatud süsteemis kättesaadavat teavet ning artikli 12 lõike 1 punkti e kohaselt kogutud teavet. Samuti võib komisjon paluda liikmesriikidel esitada asjakohast teavet, et hinnata teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate kaupade vaba liikumist ja käesoleva määruse tõhusust, ning hinnangu toodete kontaktpunktide toimimise kohta.

Artikkel 15

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

VI PEATÜKK

Lõppsätted

Artikkel 16

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 764/2008 tunnistatakse kehtetuks.

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

³⁴ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 14.11.1996, lk 2).

Artikkel 17
Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2020.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.
Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

- 1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus
- 1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile
- 1.3. Ettepaneku/algatuse liik
- 1.4. Eesmärgid
- 1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus
- 1.6. Meetme kestus ja finantsmõju
- 1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. MAJANDAMISMEETMED

- 2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad
- 2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem
- 2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

- 3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub
- 3.2. Hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele
 - 3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele
 - 3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga
 - 3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus
- 3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kaupade vastastikuse tunnustamise kohta

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB³⁵) struktuurile

Jaotis 02: Siseturg, tööstus, ettevõtlus ja VKEd

Peatükk 02 03: Kaupade ja teenuste siseturg

Peatükk 02 03 01: Kaupade ja teenuste siseturu toimimine ja selle arendamine

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

☒ Ettepanek/algatus käsitleb uut meetet

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meetet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest**³⁶

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **olemasoleva meetme pikendamist**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **ümbesuunatud meetet**

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Komisjoni mitmeaastased strateegilised eesmärgid, mida ettepaneku/algatuse kaudu täidetakse

2013. aasta detsembris vastu võetud konkurentsivõime nõukogu järeldustes ühtse turu poliitika kohta on märgitud, et parandamiseks ettevõtjate ja tarbijate jaoks ühtsel turul raamtingimusi, tuleks otstarbekalt kasutada kõiki asjakohaseid vahendeid, sealhulgas ühtlustamist ja vastastikust tunnustamist. 2015. aasta veebruari järeldustes ühtse turu poliitika kohta kutsus konkurentsivõime nõukogu komisjoni üles kandma hoolt selle eest, et vastastikuse tunnustamise põhimõtte toimiks tõhusalt, ja esitada selle kohta vajaduse korral ettepanekuid. Selle peale võttis komisjon 28. oktoobril 2015 vastu ühtse turu strateegia „Ühtse turu täiustamine: rohkem võimalusi inimestele ja ettevõtetele“, mille elluviimine on üks komisjoni 2017. aasta tööprogrammi põhieesmärke. Selles kutsutakse üles suuremale ja paremale vastastikusele tunnustamisele, mille saavutamiseks tuleks rakendada teadlikkuse suurendamise alast ELi-ülest tegevuskava ja vaadata läbi kehtiv õigusraamistik, et võtta kasutusele vabatahtlik vastavuskinnitus eesmärgiga hõlbustada kaupade vaba liikumist kõnealuses valdkonnas.

1.4.2. Erieesmärgid ning asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise süsteemile

Erieesmärk nr.

Täpsemalt on ettepaneku eesmärk edendada selliste kaupade vaba liikumist, mida mõnes teises liikmesriigis juba seaduslikult turustatakse. Selleks

³⁵ ABM: tegevuspõhine juhtimine; ABB: tegevuspõhine eelarvestamine.

³⁶ Vastavalt finantsmääruse artikli 54 lõike 2 punktile a või b.

- võetakse kasutusele vabatahtlik vastavuskinnitus, et luua raamistik ettevõtjate ja riikide ametiasutuste tõhusaks aruteluks toote turustamise seaduslikkuse üle;
- kehtestatakse kaitsemeetmete menetlus, et anda ettevõtjatele, kes soovivad vaidlustada turulepääsu mittevõimaldava või piirava haldusotsuse, selleks tõhusad vahendid;
- tugevdatakse toodete kontaktpunkte, suurendades nende rolli vastastikuse tunnustamisega hõlmatud siseriiklike eeskirju käsitleva teabe peamise jagajana. Samuti tõhustatakse määrusega kontaktpunktide vahelist halduskoostööd, et tagada tulemuslik piiriülene teabevahetus;
- kasutatakse ametiasutuste vaheliseks teabevahetuseks ja turulepääsu keelavatest haldusotsustest teatamiseks IT-vahendit;
- luuakse alus ELi-ülese tegevuskava jaoks, mille abil suurendada vastastikuse tunnustamise alast teadlikkust.

Asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise süsteemile

Peatükk 02 03: Kaupade ja teenuste siseturg

Peatükk 02 03 01: Kaupade ja teenuste siseturu toimimine ja selle arendamine

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Täpsustage, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Algatuse üldeesmärk on saavutada suurema ja parema vastastikuse tunnustamise kaudu tugevdatud ja õiglasem kaupade ühtne turg.

Erieesmärk on parandada vastastikuse tunnustamise toimimist, suurendades

- teadlikkust vastastikusest tunnustamisest;
- ettevõtjate ja riikide ametiasutuste jaoks õiguskindlust küsimuses, millal saab kasutada vastastikuse tunnustamise põhimõtet;
- õiguskindlust vastastikuse tunnustamise kohaldamise küsimuses – nii ettevõtjad kui ka riikide ametiasutused peaksid teadma, mida saab mõistlikult eeldada, kui kohaldatakse või peaks kohaldatama vastastikust tunnustamist. Sellega väheneb ettevõtjate jaoks oht, et nende tooted ei pääse turule või et need tuleb turult põhjendamatult eemaldada;
- teabevahetust, koostööd ja usaldust riikide ametiasutuste seas, et nad saaksid olla vastastikuse tunnustamise toimimise tagamist hõlbustav vahend.

1.4.4. Tulemus- ja mõjunäitajad

Täpsustage, milliste näitajate alusel hinnatakse ettepaneku/algatuse elluviimist.

Nähakse ette järgmine näitajate kogum:

- korraldatud ürituste (teadlikkuse suurendamise kampaaniad ja koolitused) arv ning üritustel osalenud või koolituse saanud isikute arv ja rahulolu tase;
- ametnike vahetuse kavas osalenud ametnike arv;
- vastastikuse tunnustamise klauslit sisaldavate siseriiklike eeskirjade eelnõusid käsitlevate teatiste arv;

- vabatahtlikku vastastikuse tunnustamise kinnitust kasutavate ettevõtjate rahulolu tase ja selliste kinnituste panus kulude vähendamisse;
- turulepääsu keelavaid või piiravaid haldusotsuseid käsitlevate teatiste arv;
- ettevõtjate poolt võrgustikku SOLVIT edastatud juhtumite arv ja nende lahendamise määr;
- komisjonile esitatud edasikaebuste arv ja komisjoni vastu võetud siduvate otsuste arv;
- vastastikuse tunnustamise ebaõige kohaldamise kohta laekunud kaebuste arv;
- toodete kontaktpunktidesse laekunud taotluste arv, vastamise tähtajad ja ettevõtjate rahulolu tase;
- korraldatud halduskoostööalaste kohtumiste arv ja osalejate arv.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused

Ettepaneku eesmärk on vähendada halduskoormust,

- parandades teadmisi sellest, millal ja kuidas saab vastastikuse tunnustamise põhimõtet kasutada;
- võimaldades lihtsama juurdepääsu vastastikust tunnustamist käsitlevale teabele;
- hõlbustades selle tõendamist, et toodet on turustatud seaduslikult mõnes teises liikmesriigis ja et seega kohaldatakse selle suhtes vastastikuse tunnustamise põhimõtet;
- võimaldades juurdepääsu tasuta ja tõhusatele vahenditele, et vaidlustada turulepääsu keelavaid või piiravaid haldusotsuseid.

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus

Vastastikust tunnustamist kohaldatakse vaid piiriüleses olukorras, kui ettevõtja soovib turustada liikmesriigis toodet, mida mõnes teises liikmesriigis juba seaduslikult turustatakse. Vaid liikmesriikide võetavate meetmetega ei ole võimalik lahendada probleeme, mis on seotud vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamisega ühtsel turul. Et kõnealuse põhimõtte kohaldamine oleks tõhus, peab see põhinema ühtlustatud menetlustel, mida rakendavad ühtmoodi kõik riikide ametiasutused. Vaid selliste ühtlustatud menetluste abil saab tagada, et riikide ametiasutused kohaldavad kõnealust põhimõtet ühetaoliselt, võimaldades sellega ettevõtjatel kogeda võrdset kohtlemist olenemata riigist, kus nad püüavad oma toodet turustada. Kui vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise menetluslikud aspektid jäetaks iga liikmesriigi otsustada, kõnealune põhimõte nõrgeneks, lagunedes 28 erinevaks ja võimalik, et ka omavahel vastuolus olevaks menetluseks.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Euroopa Kohtu praktikast tuleneva vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamist on käsitletud mitmes tõlgendavas teatises ja määruses (EÜ) nr 764/2008. Määrusega kehtestati mitu menetluslikku tagatist, mis pidid lihtsustama vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamist. Sellest hoolimata on kõnealuse põhimõtte kohaldamine endiselt probleemne – enamik ettevõtjaid kas ei ole sellest põhimõttest teadlik või ei tugine sellele. Ka riikide ametiasutused on ettevaatlikud turulepääsu

võimaldamisel vastastikuse tunnustamisega hõlmatud toodetele, mida mõnes teises liikmesriigis juba seaduslikult turustatakse. Samuti oli usaldusväärsete andmete puudumise tõttu väga keeruline hinnata kõnealuse põhimõtte mõju siseturul.

1.5.4. *Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega*

Ettepanek täiendab mitut kaupade vaba liikumise valdkonna algatust, näiteks direktiivi (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord, direktiivi 2001/95/EÜ üldise tooteohutuse kohta, määrust (EL) nr 305/2011 ehitustoodete kohta, võrgustikku SOLVIT ja ELi ühtlustamisõigusakte, olles nendega igati kooskõlas.

1.6. **Meetme kestus ja finantsmõju**

☐ **Piiratud kestusega** ettepanek/algatus

- ☐ Ettepanek/algatus hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA
- ☐ Finantsmõju avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA

☒ **Piiramatu kestusega** ettepanek/algatus

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku 2018–2020,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. **Ettenähtud eelarve täitmise viisid³⁷**

☒ **Otsene eelarve täitmine komisjoni poolt**

- ✓ oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;
- ☐ rakendusametite kaudu

☐ **Eelarve täitmine** koostöös liikmesriikidega

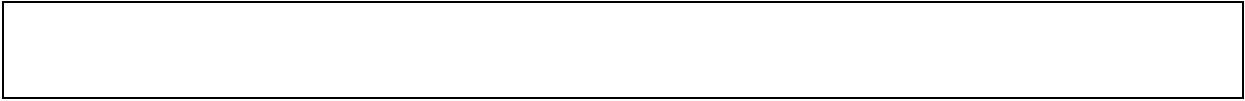
☐ **Kaudne eelarve täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (täpsustada);
- ☐ Euroopa Investeeringuspangale ja Euroopa Investeeringufondile;
- ☐ finantsmääruse artiklites 208 ja 209 osutatud asutustele;
- ☐ avalik-õiguslikele asutustele;
- ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ isikutele, kellele on delegeeritud ELi lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.
- *Mitme eelarve täitmise viisi valimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.*

Märkused

³⁷

Eelarve täitmise viise selgitatakse koos viidetega finantsmäärusele veebisaidil BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Täpsustage tingimused ja sagedus.

Iga viie aasta tagant vaatab komisjon läbi käesoleva määruse kohaldamise ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule selle kohta aruande. Aruandes hinnatakse määruse ja vastastikuse tunnustamise põhimõtte toimimist ning nende mõju kaupade vabale liikumisele ja kaupade siseturule, võttes aluseks sidusrühmadelt saadud tagasiside, sealhulgas liikmesriikide esitatud asjakohase teabe.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem

2.2.1. Tuvastatud ohud

Teavevahetuse ning turulepääsu keelavatest või piiravatest haldusotsustest teatamise hõlbustamiseks IT-vahendi kasutuselevõtuga kaasnevad mõned tehnilised riskid. Samas on ettepanekus sätestatud otstarbel kasutatava IT-vahendi omanik komisjon, kes vastutab ka selle vahendi igapäevase käigushoidmise, hooldamise ja arendamise eest. Süsteemi arendab ja haldab sisetarnija, kes tagab kõrgetasemelise talitluspidevuse.

2.2.2. Teave loodud sisekontrollisüsteemi kohta

Punktis 2.2.1 tuvastatud ohtude kõrvaldamiseks tagab komisjon korrapäraseid kohtumised liikmesriikide esindajatega ning pakub ettepaneku tõrgeteta ja hõlpsa rakendamise võimaldamiseks koolitust ja suuniseid.

2.2.3. Kontrolliga kaasnevate kulude ja sellest saadava kasu hinnang ning veariski taseme prognoos

Punktis 2.2.1 tuvastatud ohtude kõrvaldamiseks pakutakse asjaomastele sidusrühmadele abi ja teavet.

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Täpsustage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed

Pettuse, korruptsiooni ja muu õigusvastase tegevuse vastu võitlemiseks kohaldatakse ühtse digivärvaga seotud küsimustes piiranguteta sätteid, mida tavaliselt kohaldatakse komisjoni tegevuse suhtes, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 (mis käsitleb Euroopa Pettuste vastase Ameti (OLAF) juurdlusi) sätteid.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneerin gute liik	Rahaline osalus			
		Liigenda tud/ liigenda mata ³⁸	EFTA riigid ³⁹	Kandidaatri igid ⁴⁰	Kolmand ad riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähtsuses
	0203 Kaupade ja teenuste siseturg					
	020301 Kaupade ja teenuste siseturu toimimine ja selle arendamine	Liigendatud	JAH	EI	EI	EI

³⁸ Liigendatud assigneeringud / liigendamata assigneeringud

³⁹ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

⁴⁰ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

Meetmed on kaetud komisjoni ametlikus finantsplaanis juba ette nähtud assigneeringutega, lisavahendeid ei ole vaja.

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr	02 03 Kaupade ja teenuste sisetur
---	----	--------------------------------------

Siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEd peadirektoraat			Aasta 2018	Aasta 2019	Aasta 2020	KOKKU 2018–2020
• Tegevusassigneeringud						
02 03 01	Kulukohustused	(1)	0,700	0,300		1,000
	Maksed	(2)	0,350	0,500	0,150	1,000
Eelarverida nr	Kulukohustused	(1a)				
	Maksed	(2a)				
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ⁴¹						
Eelarverida nr		(3)				
Siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEd peadirektoraadi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=1+1a +3	0,700	0,300		1,000
	Maksed	=2+2a +3	0,350	0,500	0,150	1,000

⁴¹

Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

• Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)				
	Maksed	(5)				
• Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		(6)				
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 1 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=4+6	0,700	0,300		1,000
	Maksed	=5+6	0,350	0,500	0,150	1,000

Juhul kui ettepanek/algatus mõjutab mitut rubriiki:

• Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)								
	Maksed	(5)								
• Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		(6)								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–4 assigneeringud KOKKU (võrdlussumma)	Kulukohustused	=4+6								
	Maksed	=5+6								

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	5	„Halduskulud“
---	----------	---------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta 2018	Aasta 2019	Aasta 2020	Aasta	Järgmised aastad	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)	KOKKU 2019–2020
Siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraat								
• Personalikulud			0,690	0,690				1,380
• Muud halduskulud			0,135	0,195				0,330
Siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraat KOKKU			0,825	0,885				1,710

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 5 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)		0,825	0,885					1,710
--	--	--	-------	-------	--	--	--	--	--------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta 2018	Aasta 2019	Aasta 2020	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–5 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	0,700	1,125	0,885			2,710
	Maksed	0,350	1,325	1,035			2,710

3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Täpsustage eesmärgid ja väljundid ↓			Aasta 2018		Aasta 2019		Aasta 2020		Järgmised aastad		Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)						KOKKU (2018–2020)	
	VÄLJUNDID																	
	Väljundi liik ⁴²	Keskmine kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv kokku	Kulud kokku
ERIEESMÄRK nr 1 ⁴³ Kontaktpunktide vahelise halduskoostöö tõhustamine																		
- Väljund	Ametnike vahetus ⁴⁴		5	0,200	10	0	15	0	15	150								0,200
- Väljund	Toodete kontaktpunktide visuaalne identiteet		1	0,100		0		0										0,100
Erieesmärk nr 1 kokku			6	0,300	10	0	15		15	150							46	0,300
ERIEESMÄRK nr 2 Vastastikuse tunnustamise alase teadlikkuse suurendamine																		
- Väljund	Koolitused		20	0,400	40	0,300	40	0									100	0,700

⁴² Väljunditena käsitatakse tarnitavaid tooteid ja osutatavaid teenuseid (rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

⁴³ Vastavalt punktis 1.4.2 nimetatud erieesmärkidele.

⁴⁴ Kulukohustus 2018. aastal ja täitmine aastatel 2018–2020.

Erieesmärk nr 1 kokku	20	0,400	40	0,300	40	0									100	0,700
KULUD KOKKU	26	0,700	50	0,300	45	0									146	1,000

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

3.2.3.1. Kokkuvõte

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2019	Aasta 2020	Aasta	Järgmised aastad	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)	KOKKU (2019–2020)
--	---------------	---------------	-------	---------------------	---	----------------------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5	0203	0203					
Personalikulud	0,690	0,690					0,138
Muud halduskulud	0,135	0,195					0,330
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 5 vahesumma	0,825	0,885					1,710

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävad kulud⁴⁵							
Personalikulud							
Muud halduskulud							
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävate kulude vahesumma							

KOKKU	0,825	0,885					1,710
--------------	--------------	--------------	--	--	--	--	--------------

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse asjaomase peadirektoraadi poolt kõnealuse meetme haldamiseks juba antud ja/või ümberpaigutatud assigneeringute raames, täiendades neid vajaduse korral täiendavate assigneeringutega, mida võidakse anda haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

⁴⁵

Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

3.2.3.2. Hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

	Aasta 2019	Aasta 2020	Aasta	Jär gm ise d aas tad	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)					
XX 01 01 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	5	5			
XX 01 01 02 (delegatsioonides)					
XX 01 05 01 (kaudne teadustegevus)					
10 01 05 01 (otsene teadustegevus)					
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)⁴⁶					
XX 01 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)					
XX 01 02 02 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)					
XX 01 04 yy ⁴⁷	- peakorteris				
	- delegatsioonides				
XX 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)					
10 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)					
Muu eelarverida (täpsustage)					
KOKKU	5	5			

XX osutab asjaomasele poliitikavaldkonnale või eelarvejaotisele.

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi siseselt. Vajaduse korral võidakse personali täiendada meedet haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	– Töötada välja, kohaldada ja jälgida kaupade vastastikuse tunnustamise alast ELi poliitikat – Rakendada uut määrust kaupade vastastikuse tunnustamise kohta – Viia ellu ühtse turu strateegias (COM(2015) 550) sätestatud kaupade vastastikuse tunnustamise tegevuskava
Kosseisuvälised töötajad	

⁴⁶ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored eksperdid delegatsioonides.

⁴⁷ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

3.2.4. *Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga*

- Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.
- Ettepanekuga/algatusega kaasneb mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi ümberplaneerimine.

Lisaeraldiste katmiseks on vajalik vähemalt osaline ümberpaigutamine, mida tehakse iga-aastase eelarvemenetluse raames.

- Ettepanek/algatus eeldab paindlikkusinstrumendi kohaldamist või mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamist.

Selgitage vajalikku toimingut, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele.

3.2.5. *Kolmandate isikute rahaline osalus*

- Ettepanek/algatus ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - ☐ omavahenditele
 - ☐ mitmesugustele tuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Jooksva aasta eelarves kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ⁴⁸						
		Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
Artikkel								

Mitmesuguste sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

--

Täpsustage tuludele avalduva mõju arvutusmeetod.

--

⁴⁸

Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral peab märgitud olema netosumma, st brutosumma pärast 25 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

LISA

Ettepaneku/algatuse nimetus:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kaupade vastastikuse tunnustamise kohta

- (1) VAJALIKUKS PEETAV TÖÖTAJATE ARV JA TÖÖTAJATEGA SEOTUD KULUD
- (2) MUUD HALDUSKULUD
- (3) KULUDE ARVUTAMISEKS KASUTATUD MEETODID
 - (a) Personalikulud
 - (b) Muud halduskulud

Käesolev lisa tuleb lisada finantsselgitusele pärast talitlustevahelise konsulteerimise algatamist.

Andmetabeleid kasutatakse finantsselgituses sisalduvate tabelite allikana. Need on rangelt komisjonisiseseks kasutamiseks.

(1) Vajalikuks peetavad personalikulud

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5		miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)											
		Aasta 2019		Aasta 2020		Aasta		Aasta N+3		Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		KOKKU	
		TTE	Assigneeringu d	TTE	Assigneeringu d	TTE	Assigneeringu d	TTE	Assigneeringu d	TTE	Assigneeringu d	TTE	Assigneeringu d
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)													
XX 01 01 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	AD	5	690 000 eu rot	5	690 000 eu rot								
	AST												
XX 01 01 02 (liidu delegatsioonides)	AD												
	AST												
• Koosseisuvälised töötajad ⁴⁹													
XX 01 02 01 (üldvahendid)	AC												
	END												
	INT												
XX 01 02 02 (liidu delegatsioonides)	AC												
	AL												
	END												
	INT												
Muu eelarverida (täpsustage)	JED												
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5 kokku		5	690 000 eu rot	5	690 000 eu rot								

XX osutab asjaomasele poliitikavaldkonnale või eelarvejaotisele.

⁴⁹ AC = lepingulised töötajad, AL = kohalikud töötajad, END = riikide lähetatud eksperdid, INT= renditööjõud, JED = noored eksperdid delegatsioonides.

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi siseselt. Vajaduse korral võidakse personali täiendada meedet haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävad kulud		Aasta N		Aasta N+1		Aasta N+2		Aasta N+3		Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		KOKKU	
		TTE	Assigneeringu d	TTE	Assigneeringu d	TTE	Assigneeringu d	TTE	Assigneeringu d	TTE	Assigneeringu d	TTE	Assigneeringu d
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)													
10 01 05 02 (otsene teadustegevus)	AD												
	AST												
XX 01 05 01 (kaudne teadustegevus)	AD												
	AST												
• Koosseisuvälised töötajad ⁵⁰													
XX 01 04 yy Tegevusassigneeringut est rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read)	- peakorteris	AC											
		END											
		INT											
	- liidu delegatsioonid es	AC											
		AL											
		END											
		INT											
		JED											
	XX 01 05 02 (kaudne teadustegevus)	AC											
		END											
		INT											
10 01 05 02 (otsene teadustegevus)	AC												
	END												
	INT												
Muu eelarverida (täpsustage)													
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävate kulude vahesumma													
XX osutab asjaomasele poliitikavaldkonnale või eelarvejaotisele. KOKKU													

⁵⁰

AC = lepingulised töötajad, AL = kohalikud töötajad, END = riikide lähetatud eksperdid, INT= renditööjõud, JED = noored eksperdid delegatsioonides.

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi siseselt. Vajaduse korral võidakse personali täiendada meedet haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

(2) Muud halduskulud

☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist

☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2019	Aasta 2020	Aasta	Järgmised aastad	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			KOKKU 2019–2020
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5								
Peakorteris:								
02.010211.00.01.10 – Lähetus- ja esinduskulud	0,005	0,005						
02.010211.00.02.20 – Konverentside ja koosolekutega seotud kulud	0,030	0,090						
XX 01 02 11 03 – Komiteed ⁵¹								
XX 01 02 11 04 – Uuringud ja konsultatsioonid								
02 03 01 – Info- ja juhtimissüsteemid	0,100	0,100						
XX 01 03 01 – IKT-seadmed ja -teenused ⁵²								
Muu eelarverida (täpsustage)								
Liidu delegatsioonides								
XX 01 02 12 01 – Lähetused, konverentsid ja esinduskulud								
XX 01 02 12 02 – Töötajate täienduskoolitus								
XX 01 03 02 01 – Soetamine, rentimine ja sellega seotud kulud								
XX 01 03 02 02 – Sisseseade, mööbel, varustus ja teenused								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5 kokku	0,135	0,195						0,330

XX osutab asjaomasele poliitikavaldkonnale või eelarvejaotisele.

⁵¹ Täpsustage komitee liik ja rühm, millesse see kuulub.

⁵² IKT: info- ja kommunikatsioonitehnoloogia: konsulteerida informaatika peadirektoraadiga.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)	KOKKU
--	------------	--------------	--------------	--------------	--	-------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävad kulud								
XX 01 04 yy – Tegevusassigneeringutest (endised BA read) kaetavad tehnilise ja haldusabi kulud (välja arvatud koosseisuvälised töötajad)								
– Peakorteris								
– Liidu delegatsioonides								
XX 01 05 03 – Muud halduskulud seoses kaudse teadustegevusega								
10 01 05 03 – Muud halduskulud seoses otsese teadustegevusega								
Muu eelarverida (täpsustage)								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävate kulude vahesumma								

XX osutab asjaomasele poliitikavaldkonnale või eelarvejaotisele.

KOKKU Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 5 kulud ja RUBRIIGIST 5 välja jäävad kulud								
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Haldusassigneeringute vajadused kaetakse kõnealuse meetme haldamiseks juba antud ja/või ümberpaigutatud assigneeringute raames, täiendades seda vajaduse korral täiendavate assigneeringutega, mida võidakse anda meedet haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

(3) Kulude hindamiseks kasutatud arvutusmeetodid

(a) Personalikulud

Selles osas kirjeldatakse vajalikuks peetava personali arvutamise meetodit (töökoormuse prognoosid, sealhulgas konkreetsete töökohtade puhul (süsteemi Sysper 2 kohased töökohtade profiilid), töötajate liigid ja vastavad keskmised kulud)

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5
NB! Keskmised kulud iga töötajate liigi puhul peakorteris on kättesaadavad veebisaidil BudgWeb: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/pre/legalbasis/Pages/pre-040-020_preparation.aspx
Ametnikud ja ajutised töötajad Keskmine kulu ametniku kohta (väljendatud täistööaja ekvivalendina) on 138 000 eurot.
Koosseisuvälised töötajad

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävad kulud
Ametikohad, mida rahastatakse teadusuuringute eelarvest
Koosseisuvälised töötajad

(b) Muud halduskulud

Täpsustage arvutusmeetodit, mida kasutati iga eelarverea puhul, ja eelkõige aluseks võetud eeldusi (nt kohtumiste arv aastas, keskmised kulud jne).

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5
Ette on nähtud viis lähetust aastas, ühe lähetuse keskmine kulu on 1 000 eurot. Konverentsi / ekspertide kohtumise keskmine kulu on 30 000 eurot.
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävad kulud